

MISIRDAN ÇIKIŞ

İsrailliler Mısır'da Baskı Görüyor

1Bölüm

¹ Yakup'la birlikte aileleriyle Mısır'a giden İsrailoğulları'nın adları şunlardır: ² Ruben, Şimon, Levi, Yahuda, ³ İssakar, Zevulun, Benyamin, ⁴ Dan, Naftali, Gad, Aşer. ⁵ Yakup'un soyundan gelenler toplam yetmiş kişiydi. Yusuf zaten Mısır'daydı.

⁶ Zamanla Yusuf, kardeşleri ve o kuşağın hepsi öldü. ⁷ Ama soyları arttı; üreyip çoğaldılar, gittikçe büyüdüler, ülke onlarla dolup taşı.

⁸ Sonra Yusuf hakkında bilgisi olmayan yeni bir kral Mısır'da tahta çıktı. ⁹ Halkına, <<Bakın, İsrailliler sayıca bizden daha çok>> dedi, ¹⁰ <<Gelin, onlara karşı aklımızı kullanalım, yoksa daha da çoğalırlar; bir savaş çıkarsa, düşmanlarımıza katılıp bize karşı savaşır, ülkeyi terk ederler.>>

¹¹ Böylece Mısırlılar İsrailliler'in başına onları ağır işlere koşacak angaryacılar atadılar. İsrailliler firavun için Pitom ve Ramses adında ambarlı kentler yaptılar. ¹² Ama Mısırlılar baskı yaptıkça İsrailliler daha da çoğalarak bölgeye yayıldılar. Mısırlılar korkuya kapılarak ¹³ İsrailliler'i amansızca çalıştırdılar. ¹⁴ Her türlü tarla işi, harç ve kerpiç yapımı gibi ağır işlerle yaşamı onlara zehir ettiler. Bütün işlerinde onları amansızca kullandılar.

¹⁵ Mısır Kralı, Şifra ve Pua adındaki İbrani ebelere şöyle dedi: ¹⁶ <<İbrani kadınlarını doğum sandalyesinde doğurturken iyi bakın; çocuk erkekse öldürün, kızsız dokunmayın.>>

¹⁷ Ama ebeler Tanrı'dan korkan kimselerdi, Mısır Kralı'nın buyruğuna uymayarak erkek çocukları sağ bıraktılar. ¹⁸ Bunun üzerine Mısır Kralı ebeleri çağırıp, <<Niçin yaptınız bunu?>> diye sordu, <<Neden erkek çocukları sağ bıraktınız?>>

¹⁹ Ebeler, <<İbrani kadınlar Mısırlı kadınlara benzemiyor>> diye yanıtladılar, <<Çok güçlüler. Daha ebe gelmeden doğuruyorlar.>>

²⁰ Tanrı ebelere iyilik etti. Halk çoğaldıkça çoğaldı. ²¹ Ebeler kendisinden korktukları için Tanrı onları ev bark sahibi yaptı.

²² Bunun üzerine firavun bütün halkına buyruk verdi: <<Doğan her İbrani erkek çocuk Nil'e atılacak, kızlar sağ bırakılacak.>>

Musa'nın Doğumu

2Bölüm

¹ Levili bir adam kendi oymağından bir kızla evlendi. ² Kadın gebe kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu. Güzel bir çocuk olduğunu görünce, onu üç ay gizledi. ³ Daha fazla gizleyemeyeceğini anlayınca, hasır bir sepet alıp katran ve ziftle sıvadı. İçine çocuğu yerleştirip Nil kıyısındaki sazlığa bıraktı. ⁴ Çocuğun ablası kardeşine ne olacağını görmek için uzaktan gözlüyordu.

⁵ O sırada firavunun kızı yıkanmak için ırmağa indi. Hizmetçileri ırmak kıyısında yürüyorlardı. Sazların arasındaki sepeti görünce, firavunun kızı onu getirmesi için hizmetçisini gönderdi. ⁶ Sepeti açınca ağlayan çocuğu gördü. Ona acıyarak, <<Bu bir İbrani çocuğu>> dedi.

⁷ Çocuğun ablası firavunun kızına, <<Gidip bir İbrani sütnine çağırayım mı?>> diye sordu, <<Senin için bebeği emzirsin.>>

⁸ Firavunun kızı, <<Olur>> diye yanıtladı. Kız gidip bebeğin annesini çağırdı. ⁹ Firavunun kızı kadına, <<Bu bebeği al, benim için emzir, ücretin neyse veririm>> dedi. Kadın bebeği alıp emzirdi. ¹⁰ Çocuk büyüyünce, onu geri getirdi. Firavunun kızı çocuğu evlat edindi. <<Onu sudan çıkardım>> diyerek adını Musa*fa* koydu. ^a

^a2:10 <<Musa>>: İbranice <<Moşe>>, <<Çıkarmak>> anlamına gelen <<Maşa>> sözcüğünü çağrıştırır.

Musa Midyan'a Kaçıyor

¹¹ Musa büyüdüktan sonra bir gün soydaşlarının yanına gitti. Yaptıkları ağır işleri seyrederken bir Mısırlı'nın bir İbrani'yi dövdüğünü gördü. ¹² Çevresine göz gezdirdi; kimse olmadığını anlayınca, Mısırlı'yı öldürüp kuma gizledi. ¹³ Ertesi gün gittiğinde, iki İbrani'nin kavga ettiğini gördü. Haksız olana, <<Niçin kardeşini dövüyorsun?>> diye sordu.

¹⁴ Adam, <<Kim seni başımıza yönetici ve yargıç atadı?>> diye yanıtladı, <<Mısırlı'yı öldürdüğün gibi beni de mi öldürmek istiyorsun?>> O zaman Musa korkarak, <<Bu iş ortaya çıkmış!>> diye düşündü. ¹⁵ Firavun olayı duyunca Musa'yı öldürtmek istedi. Ancak Musa ondan kaçıp Midyan yöresine gitti. Bir kuyunun başında otururken ¹⁶ Midyanlı bir kâhinin* yedi kızı su çekmeye geldi. Babalarının sürüsünü suvarmak için yalıkları dolduruyorlardı.

¹⁷ Ama bazı çobanlar gelip onları kovmak istedi. Musa kızların yardımına koşup hayvanlarını suvardı.

¹⁸ Sonra kızlar babaları Reuel'in yanına döndüler. Reuel, <<Nasıl oldu da bugün böyle tez geldiniz?>> diye sordu.

¹⁹ Kızlar, <<Mısırlı bir adam bizi çobanların elinden kurtardı>> diye yanıtladılar, <<Üstelik bizim için su çekip hayvanlara verdi.>>

²⁰ Babaları, <<Nerede o?>> diye sordu, <<Niçin adamı dışarıda bıraktınız? Gidin onu yemeğe çağırın.>>

²¹ Musa Reuel'in yanında kalmayı kabul etti. Reuel de kızı Sippora'yı onunla evlendirdi. ²² Sippora bir erkek çocuk doğurdu. Musa, <<Garibim bu yabancı ülkede>> diyerek çocuğa Gerşom*^{fb} adını verdi. ^{bb}2:22 <<Gerşom>>: <<Orada garip>> anlamına gelir.

²³ Aradan yıllar geçti, bu arada Mısır Kralı öldü. İsraililer hâlâ kölelik altında inliyor, feryat ediyorlardı. Sonunda yakarışları Tanrı'ya erişti. ²⁴ Tanrı iniltilerini duydu. İbrahim, İshak ve Yakup'la yaptığı antlaşmayı anımsadı. ²⁵ İsraililer'e baktı ve onlara ilgi gösterdi.

Tanrı Musa'yı Çağırıyor

3Bölüm

¹ Musa kayınbabası Midyanlı Kâhin Yitro'nun sürüsünü güdüyordu. Sürüyü çölün batısına sürdü ve Tanrı Dağı'na, Horev'e vardı. ² RAB'bin meleği bir çalıdan yükselen alevlerin içinde ona göründü. Musa baktı, çalı yanıyor, ama tükenmiyor. ³ <<Çok garip>> diye düşündü, <<Gidip bir bakayım, çalı neden tükenmiyor!>>

⁴ RAB Tanrı Musa'nın yaklaştığını görünce, çalının içinden, <<Musa, Musa!>> diye seslendi.

Musa, <<Buyur!>> diye yanıtladı.

⁵ Tanrı, <<Fazla yaklaşma>> dedi, <<Çarıklarını çıkar. Çünkü bastığın yer kutsal topraktır. ⁶ Ben babanın Tanrısı, İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım.>> Musa yüzünü kapadı, çünkü Tanrı'ya bakmaya korkuyordu.

⁷ RAB, <<Halkımın Mısır'da çektiği sıkıntıyı yakından gördüm>> dedi, <<Angaryacılar yüzünden ettikleri feryadı duydum. Acılarını biliyorum. ⁸ Bu yüzden onları Mısırlılar'ın elinden kurtarmak için geldim. O ülkeden çıkarıp geniş ve verimli topraklara, süt ve bal akan ülkeye, Kenan, Hitit*, Amor, Periz, Hiv ve Yevus topraklarına götüreceğim. ⁹ İsraililer'in feryadı bana erişti. Mısırlılar'ın onlara yapmakta olduğu baskıyı görüyorum. ¹⁰ Şimdi gel, halkım İsrail'i Mısır'dan çıkarmak için seni firavuna göndereyim.>>

¹¹ Musa, <<Ben kimim ki firavuna gidip İsraililer'i Mısır'dan çıkarayım?>> diye karşılık verdi.

¹² Tanrı, <<Kuşkun olmasın, ben seninle olacağım>> dedi, <<Seni benim gönderdiğimin kanıtı şu olacak: Halkı Mısır'dan çıkardığın zaman bu dağda bana tapınacaksınız.>>

¹³ Musa şöyle karşılık verdi: <<İsrailliler'e gidip, <Beni size atalarınızın Tanrısı gönderdi> dersem, <Adı nedir?> diye sorabilirler. O zaman ne diyeyim?>>

¹⁴ Tanrı, <<Ben Ben'im>> dedi, <<İsrailliler'e de ki, <Beni size Ben Ben'im diyen gönderdi.>

¹⁵ <<İsrailliler'e de ki, <Beni size atalarınızın Tanrısı, İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı Yahve*fc* gönderdi.> Sonsuza dek adım bu olacak. Kuşaklar boyunca böyle anılacağım. ¹⁶ Git, İsrail ileri gelenlerini topla, onlara şöyle de: <Atalarınız İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un Tanrısı Yahve bana görünerek şunları söyledi: Sizinle ve Mısır'da size yapılanlarla yakından ilgileniyorum. ¹⁷ Söz verdim, sizi Mısır'da çektiğiniz sıkıntıdan kurtaracağım; Kenan, Hitit, Amor, Periz, Hiv ve Yevus topraklarına, süt ve bal akan ülkeye götüreceğim.> ^{cc}3:15 Yahve sözcüğüyle 14. ayetteki Ehye (Ben'im) sözcüğü aynı fiilden (olmak fiilinden) türetilir. Yahve sözcüğü genellikle RAB diye çevrilir (bkz. Önsöz, Çık.6:2-8).

¹⁸ <<İsrail ileri gelenleri seni dinleyecekler. Sonra birlikte Mısır Kralı'na gidip, <İbraniler'in Tanrısı Yahve bizimle görüştü> diyeceksiniz, <Şimdi izin ver, Tanrımız Yahve'ye kurban kesmek için çölde üç gün yol alalım.> ¹⁹ Ama biliyorum, güçlü bir el zorlamadıkça Mısır Kralı gitmenize izin vermeyecek. ²⁰ Elimi uzatacak ve aralarında şaşılasi işler yaparak Mısır'ı cezalandıracağım. O zaman sizi salıverecek.

²¹ <<Halkımın Mısırlılar'ın gözünde lütuf bulmasını sağlayacağım. Gittiğinizde eli boş gitmeyeceksiniz. ²² Her kadın Mısırlı komşusundan ya da konuğundan altın ve gümüş takılar, giysiler isteyecek. Oğullarınızı, kızlarınızı bunlarla süsleyeceksiniz. Mısırlılar'ı soyacaksınız.>>

Rab Musa'ya Belirtiler Gösteriyor

4Bölüm

¹ Musa, <<Ya bana inanmazlarsa?>> dedi, <<Sözümü dinlemez, <RAB sana görünmedi> derlerse, ne olacak?>>

² RAB, <<Elinde ne var?>> diye sordu.

Musa, <<Değnek>> diye yanıtladı.

³ RAB, <<Onu yere at>> dedi. Musa değneğini yere atınca, değnek yılan oldu. Musa yılandan kaçtı.

⁴ RAB, <<Elini uzat, kuyruğundan tut>> dedi. Musa elini uzatıp kuyruğunu tutunca yılan yine değnek oldu. ⁵ RAB, <<Bunu yap ki, ataları İbrahim'in, İshak'ın, Yakup'un Tanrısı RAB'bin sana görüldüğüne inansınlar>> dedi.

⁶ Sonra, <<Elini koynuna koy>> dedi. Musa elini koynuna koydu. Çıkardığı zaman eli bir deri hastalığına yakalanmış, kar gibi bembeyaz olmuştu.

⁷ RAB, <<Elini yine koynuna koy>> dedi. Musa elini yine koynuna koydu. Çıkardığı zaman eli eski haline dönmüştü.

⁸ RAB, <<Eğer sana inanmaz, ilk belirtiyi önemsemelerse, ikinci belirtiyeye inanabilirler>> dedi, ⁹ <<Bu iki belirtiyeye de inanmaz, sözünü dinlemezlerse, Nil'den biraz su alıp kuru toprağa dök. İrmaktan aldığı su toprakta kana dönecek.>>

¹⁰ Musa RAB'be, <<Aman, ya Rab!>> dedi, <<Ben kulun ne geçmişte, ne de benimle konuşmaya başladığından bu yana iyi bir konuşmacı oldum. Çünkü dili ağır, tutuk biriyim.>>

¹¹ RAB, <<Kim ağız verdi insana?>> dedi, <<İnsanı sağır, dilsiz, görür ya da görmez yapan kim? Ben değil miyim? ¹² Şimdi git! Ben konuşmana yardımcı olacağım. Ne söylemen gerektiğini sana öğreteceğim.>>

¹³ Musa, <<Aman, ya Rab!>> dedi, <<Ne olur, benim yerime başkasını gönder.>>

¹⁴ RAB Musa'ya öfkeleni ve, <<Ağabeyin Levili Harun var ya!>> dedi, <<Bilirim, o iyi konuşur. Hem şu anda seni karşılamaya geliyor. Seni görünce sevinecek. ¹⁵ Onunla konuş, ne söylemesi gerektiğini anlat. İkinizin konuşmasına da yardımcı olacak, ne yapacağınızı size

öğreteceğim. ¹⁶ O sana sözcülük edecek, senin yerine halkla konuşacak. Sen de onun için Tanrı gibi olacaksın. ¹⁷ Bu değneği eline al, çünkü belirtileri onunla gerçekleştireceksin.>>

Musa Mısır'a Dönüyor

¹⁸ Musa kayınbabası Yitro'nun yanına döndü. Ona, <<İzin ver, Mısır'daki soydaşlarımın yanına döneyim>> dedi, <<Bakayım, hâlâ yaşıyorlar mı?>>

Yitro, <<Esenlikle git>> diye karşılık verdi.

¹⁹ RAB Midyan'da Musa'ya, <<Mısır'a dön, çünkü canını almak isteyenlerin hepsi öldü>> demişti. ²⁰ Böylece Musa karısını, oğullarını eşeğe bindirdi; Tanrı'nın buyurduğu değneği de eline alıp Mısır'a doğru yola çıktı.

²¹ RAB Musa'ya, <<Mısır'a döndüğünde, sana verdiğim güçle bütün şaşılmalı işleri firavunun önünde yapmaya bak>> dedi, <<Ama ben onu inatçı yapacağım. Halkı salıvermeyecek. ²² Sonra firavuna de ki, <RAB şöyle diyor: İsrail benim ilk oğlumdur. ²³ Sana, bırak oğlum gitsin, bana tapsın, dedim. Ama sen onu salıvermeyi reddettin. Bu yüzden senin ilk oğlunu öldüreceğim.>>

²⁴ RAB yolda, bir konaklama yerinde Musa'yla*fc* karşılaştı, onu öldürmek istedi. ²⁵ O anda Sippora keskin bir taş alıp oğlunu sünnet etti, derisini Musa'nın*fd* ayaklarına dokundurdu. <<Gerçekten sen bana kanlı güveysin>> dedi. ²⁶ Böylece RAB Musa'yı esirgedi. Sippora Musa'ya sünnetten ötürü <<Kanlı güveysin>> demişti. ^{4:24}

<<Musa'yla>>: İbranice <<Onunla>>. ^{4:25} <<Musa'nın>>: İbranice <<Onun>>.

²⁷ RAB Harun'a, <<Çöle, Musa'yı karşılamaya git>> dedi. Harun gitti, onu Tanrı Dağı'nda karşılayıp öptü. ²⁸ Musa duyurması için RAB'bin kendisine söylediği bütün sözleri ve gerçekleştirmesini buyurduğu bütün belirtileri Harun'a anlattı.

²⁹ Musa'yla Harun varıp İsrail'in bütün ileri gelenlerini topladılar. ³⁰ Harun RAB'bin Musa'ya söylemiş olduğu her şeyi onlara anlattı. Musa da halkın önünde belirtileri gerçekleştirdi. ³¹ Halk inandı; RAB'bin kendileriyle ilgilendiğini, çektikleri sıkıntıyı görmüş olduğunu duyunca, eğilip tapındılar.

Musa'yla Harun Firavunun Huzurunda

5Bölüm

¹ Sonra Musa'yla Harun firavuna gidip şöyle dediler: <<İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, <Halkımı bırak gitsin, çölde bana bayram yapın.>>

² Firavun, <<RAB kim oluyor ki, O'nun sözünü dinleyip İsrail halkımı salıvereyim?>> dedi. <<RAB'bi tanımıyorum. İsraililer'in gitmesine izin vermeyeceğim.>>

³ Musa'yla Harun, <<İbraniler'in Tanrısı bizimle görüştü>> diye yanıtladılar, <<İzin ver, Tanrımız RAB'be kurban kesmek için çölde üç gün yol alalım. Yoksa bizi salgın hastalık ya da kılıçla cezalandırabilir.>>

⁴ Mısır Firavunu, <<Ey Musa ve Harun, niçin halkı işinden alıkoyuyorsunuz? Siz de işinizin başına dönün>> dedi, ⁵ <<Bakın, halkınız Mısırlılar'dan daha kalabalık, oysa siz onların işini engellemeye çalışıyorsunuz.>>

⁶ Firavun o gün angaryacılar ve halkın başındaki görevlilere buyruk verdi: ⁷ <<Kerpiç yapmak için artık halka saman vermeyeceksiniz. Gitsinler, kendi samanlarını kendileri toplasınlar. ⁸ Önceki gibi aynı sayıda kerpiç yapmalarını isteyin, kerpiç sayısını azaltmayın. Çünkü tembel insanlardır; bu yüzden, <Gidelim, Tanrımız'a kurban keselim> diye bağrışıyorlar. ⁹ İşlerini ağırlaştırın ki, meşgul olsunlar, yalan sözlere kulak asmasınlar.>>

¹⁰ Angaryacılarla görevliler gidip İsraililer'e şöyle dediler: <<Firavun diyor ki, <Artık size saman vermeyeceğim. ¹¹ Gidin, nerede bulursanız oradan kendinize saman alın. Ancak işiniz hiç hafifletilmeyecek.>> ¹² Böylece halk saman yerine anız toplamak üzere bütün Mısır'a dağıldı. ¹³ Angaryacılar, <<Saman verildiği günlerdeki gibi gündelik görevlerinizi eksiksiz yerine getirin>> diyerek onlara baskı yapıyordu. ¹⁴ Firavunun angaryacılarının atadığı İsraili

görevliler, <<Niçin dün ve bugün daha önceki gibi gereken sayıda kerpiç yaptırmadınız?>> diyerek dövüldüler.

¹⁵ Bunun üzerine İsraili görevliler firavunun yanına varıp yakındılar: <<Neden kullarına böyle davranıyorsun? ¹⁶ Neden bize saman verilmediği halde, <Kerpiç yapın!> deniyor? İşte kulların dövülüyor, oysa suçlu senin kendi halkındır.>>

¹⁷ Firavun, <<Tembelsiniz siz, tembel!>> diye karşılık verdi, <<Bu yüzden <Gidip RAB'be kurban keselim> diyorsunuz. ¹⁸ Haydi, işinizin başına dönün. Size saman verilmeyecek; yine de aynı sayıda kerpiç üreteceksiniz.>>

¹⁹ Kendilerine, <<Her gün üretmeniz gereken kerpiç sayısını azaltmayacaksınız>> dendiğinde İsraili görevliler zor durumda olduklarını anladılar. ²⁰ Firavunun yanından ayrılınca, kendilerini bekleyen Musa'yla Harun'a çıktılar. ²¹ <<RAB yaptığınızı görsün, cezanızı versin!>> dediler, <<Bizi firavunla görevlilerinin gözünde rezil ettiniz. Bizi öldürmeleri için ellerine bir kılıç verdiniz.>>

Tanrı Kurtuluş Sözü Veriyor

²² Musa RAB'be döndü ve, <<Ya Rab, niçin bu halka kötü davrandın?>> dedi, <<Beni bunun için mi gönderdin? ²³ Senin adına firavunla konuşmaya gittim gideli firavun bu halka kötü davranıyor. Sen de kendi halkını kurtarmak için hiçbir şey yapmadın.>>

6Bölüm

¹ RAB Musa'ya, <<Firavuna ne yapacağımı şimdi göreceksin>> dedi, <<Güçlü elimden ötürü İsrail halkını salıverecek, güçlü elimden ötürü onları ülkesinden kovacak.>>

² Tanrı ayrıca Musa'ya, <<Ben Yahve'yim*fn*>> dedi, ³ <<İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a Her Şeye Gücü Yeten Tanrı olarak göründüm, ama onlara kendimi Yahve adıyla tanıtmadım. ⁴ Yabancı olarak yaşadıkları Kenan ülkesini kendilerine vermek üzere onlarla antlaşma yaptım. ⁵ Mısırlılar'ın köleleştirdiği İsraililer'in iniltilerini duydum ve antlaşmamı hep andım. ⁶ *6:2 Yahve genellikle RAB diye çevrilir (bkz. Çık.3:13-18).*

⁶ <<Onun için İsraililer'e de ki, <Ben Yahve'yim. Sizi Mısırlılar'ın boyunduruğundan çıkaracak, onların kölesi olmaktan kurtaracağım. Onları ağır biçimde yargılayacak ve kudretli elimle sizi özgür kılacağım. ⁷ Sizi kendi halkım yapacak ve Tanrınız olacağım. O zaman sizi Mısırlılar'ın boyunduruğundan çıkararak Tanrınız Yahve'nin ben olduğumu bileceksiniz. ⁸ Sizi İbrahim'e, İshak'a ve Yakup'a vereceğime ant içtiğim topraklara götüreceğim. Orayı size mülk olarak vereceğim. Ben Yahve'yim.>>

⁹ Musa bunları İsraililer'e anlattı, ama umutları kırıldığı ve ağır baskı altında oldukları için onu dinlemediler.

¹⁰⁻¹¹ RAB Musa'ya, <<Git, Mısır Firavunu'na İsraililer'i ülkesinden salıvermesini söyle>> dedi.

¹² Ama Musa, <<İsraililer beni dinlemedikten sonra, firavun nasıl dinler?>> diye karşılık verdi, <<Zaten iyi konuşan biri değilim*fe*.>> ¹³ *6:12 <<Zaten iyi konuşan biri değilim>>: İbranice <<Ben dudakları sünnetsiz bir adamım.>> Aynı ifade 6:30'da da geçer.*

¹³ RAB Musa ve Harun'la İsraililer ve Mısır Firavunu hakkında konuştu. İsraililer'i Mısır'dan çıkarmalarını buyurdu.

Musa'yla Harun'un Soy Kütüğü

¹⁴ İsraililer'in aile önderleri şunlardır: Yakup'un ilk oğlu Ruben'in oğulları: Hanok, Pallu, Hesron, Karmi. Ruben'in boyları bunlardır. ¹⁵ Şimon'un oğulları: Yemuel, Yamin, Ohat, Yakın, Sohar ve Kenanlı bir kadının oğlu Şaul. Şimon'un boyları bunlardır. ¹⁶ Kayıtlarına göre Levioğulları'nın adları şunlardır: Gerşon, Kehat, Merari. Levi 137 yıl yaşadı. ¹⁷ Gerşon'un oğulları boylarına göre şunlardır: Livni, Şimi. ¹⁸ Kehat'ın oğulları: Amram, Yishar, Hevron, Uzziel. Kehat 133 yıl yaşadı. ¹⁹ Merari'nin oğulları: Mahli, Muşi. Kayıtlarına göre Levi boyları bunlardır.

²⁰ Amram halası Yokevet'le evlendi. Yokevet ona Harun'la Musa'yı doğurdu. Amram 137 yıl yaşadı. ²¹ Yishar'ın oğulları: Korah, Nefek, Zikri. ²² Uzziel'in oğulları: Mişael, Elsafan, Sitri. ²³ Harun Nahşon'un kızkardeşi ve Amminadav'ın kızı Elişe'yla evlendi. Elişe'ya ona Nadav, Avihu, Elazar ve İtamar'ı doğurdu. ²⁴ Korah'ın oğulları: Assir, Elkana, Aviasaf. Korahlılar'ın boyları bunlardır. ²⁵ Harun'un oğlu Elazar Putiel'in kızlarından biriyle evlendi. Karısı ona Pinehas'ı doğurdu. Boylarına göre Levili aile önderleri bunlardır.

²⁶ RAB'bin, <<İsrailliler'i ordular halinde Mısır'dan çıkarın>> dediği Harun ve Musa bunlardır. ²⁷ İsrailliler'i Mısır'dan çıkarmak için Mısır Firavunu ile konuşanlar da Musa'yla Harun'dur.

Rab Musa'yla Harun'a Buyruk Veriyor

²⁸⁻²⁹ RAB Mısır'da Musa'yla konuştuğunda, ona, <<Ben RAB'bim>> dedi, <<Sana söylediğim her şeyi Mısır Firavunu'na ilet.>>

³⁰ Musa RAB'bin huzurunda, <<Ben iyi konuşan biri değilim>> diye karşılık verdi, <<Firavun beni nasıl dinler?>>

7Bölüm

¹ RAB, <<Bak, seni firavuna karşı Tanrı gibi yaptım>> dedi, <<Ağabeyin Harun senin peygamberin olacak. ² Sana buyurduğum her şeyi ağabeyine anlat. O da firavuna İsrailliler'i ülkesinden salıvermesini söylesin. ³ Ben firavunu inatçı yapacağım ki, belirtilerimi ve şaşılma işlerimi Mısır'da artırabileyim. ⁴ Ama firavun sizi dinlemeyecek. O zaman elimi Mısır'ın üzerine koyacağım ve onları ağır biçimde cezalandırarak halkım İsrail'i ordular halinde Mısır'dan çıkaracağım. ⁵ Mısır'a karşı elimi kaldırdığım ve İsrailliler'i aralarından çıkardığım zaman Mısırlılar benim RAB olduğumu anlayacak.>>

⁶ Musa'yla Harun RAB'bin buyurduğu gibi yaptılar. ⁷ Firavunla konuştuklarında Musa seksen, Harun seksen üç yaşındaydı.

Harun'un Değneği Yılan Oluyor

⁸ RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: ⁹ <<Firavun size, <Bir mucize yapın> dediğinde, söyle Harun'a, değneğini alıp firavunun önüne atsın. Değnek yılan olacak.>>

¹⁰ Böylece Musa'yla Harun firavunun yanına gittiler ve RAB'bin buyurduğu gibi yaptılar. Harun değneğini firavunla görevlilerinin önüne attı. Değnek yılan oluverdi. ¹¹ Bunun üzerine firavun kendi bilgelerini, büyücülerini çağırdı. Mısırlı büyücüler de büyülerıyla aynı şeyi yaptılar. ¹² Her biri değneğini attı, değnekler yılan oldu. Ancak Harun'un değneği onların değneklerini yuttu. ¹³ Yine de, RAB'bin söylediği gibi firavun inat etti ve Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Kan Belası

¹⁴ RAB Musa'ya, <<Firavun inat ediyor, halkı salıvermeyi reddediyor>> dedi, ¹⁵ <<Sabah git, firavun Nil'e inerken onu karşılamak için ırmak kıyısında bekle. Yılana dönüşen değneği eline al ¹⁶ ve ona de ki, <Halkımı salıver, çölde bana tapsınlar, demem için İbraniler'in Tanrısı RAB beni sana gönderdi. Ama sen şu ana kadar kulak asmadın. ¹⁷ Benim RAB olduğumu şundan anla, diyor RAB. İşte, elimdeki değneği ırmağın sularına vuracağım, sular kana dönecek. ¹⁸ İrmaktaki balıklar ölecek, ırmak leş gibi kokacak, Mısırlılar artık ırmağın suyunu içemeyecekler.>>>

¹⁹ Sonra RAB Musa'ya şöyle buyurdu: <<Harun'a de ki, <Değneğini al ve elini Mısır'ın suları üzerine -ırmakları, kanalları, havuzları, bütün su birikintileri üzerine- uzat, hepsi kana dönsün. Bütün Mısır'da tahta ve taş kaplardaki sular bile kana dönecek.>>>

²⁰ Musa'yla Harun RAB'bin buyurduğu gibi yaptılar. Harun firavunla görevlilerinin gözü önünde değneğini kaldırıp ırmağın sularına vurdu. Bütün sular kana dönüştü. ²¹ İrmaktaki balıklar öldü, ırmak kokmaya başladı. Mısırlılar ırmağın suyunu içemez oldular. Mısır'ın her yerinde kan vardı.

---

²² Mısırlı büyücüler de kendi büyüleriyle aynı şeyi yaptılar. RAB'bin söylediği gibi firavun inat etti ve Musa'yla Harun'u dinlemedi. ²³ Olanlara aldırmandan sarayına döndü. ²⁴ Mısırlılar içecek su bulmak için ırmak kıyısını kazmaya koyuldular. Çünkü ırmağın suyunu içemiyorlardı.

²⁵ RAB'bin ırmağı vurmasının üzerinden yedi gün geçti.

Kurbağa Belası

8Bölüm

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: <<Firavunun yanına git ve ona de ki, <RAB şöyle diyor: Halkımı salıver, bana tapsınlar. ² Eğer halkımı salıvermeyi reddedersen, bütün ülkeni kurbağalarla cezalandıracağım. ³ Irmak kurbağalarla dolup taşacak. Kurbağalar çıkıp sarayına, yatak odana, yatağına, görevlilerinin ve halkının evlerine, fırınlarına, hamur teknelerine girecekler. ⁴ Senin, halkının, bütün görevlilerinin üstüne sıçrayacaklar.>>

⁵ <<Harun'a de ki, <Elindeki değneği ırmakların, kanalların, havuzların üzerine uzatıp kurbağaları çıkart; Mısır'ı kurbağalar kaplasın.>>

⁶ Böylece Harun elini Mısır'ın suları üzerine uzattı; kurbağalar çıkıp Mısır'ı kapladı.

⁷ Ancak büyücüler de kendi büyüleriyle aynı şeyi yaptılar ve ülkeye kurbağaları saldılar.

⁸ Firavun Musa'yla Harun'u çağırıp, <<RAB'be dua edin, benim ve halkımın üzerinden kurbağaları uzaklaştırsın>> dedi, <<O zaman halkınızı RAB'be kurban kessinler diye salıvereceğim.>>

⁹ Musa, <<Sen karar ver>> diye karşılık verdi, <<Bunu sana bırakıyorum. Kurbağalar senden ve evlerinden uzak dursun, yalnız ırmakta kalsınlar diye senin, görevlilerin ve halkın için ne zaman dua edeyim?>>

¹⁰ Firavun, <<Yarın>> dedi.

Musa, <<Peki, dediğin gibi olsun>> diye karşılık verdi, <<Böylece bileceksin ki, Tanrımız RAB gibisi yoktur. ¹¹ Kurbağalar senden, evlerinden, görevlilerinden, halkından uzaklaşacak, yalnız ırmakta kalacaklar.>>

¹² Musa'yla Harun firavunun yanından ayrıldılar. Musa RAB'bin firavunun başına getirdiği kurbağa belası için RAB'be feryat etti. ¹³ RAB Musa'nın isteğini yerine getirdi. Kurbağalar evlerde, avlularda, tarlalarda öldüler. ¹⁴ Kurbağaları yığın yığın topladılar. Ülke kokudan geçilmez oldu. ¹⁵ Ancak firavun ülkenin rahatladığını görünce, RAB'bin söylediği gibi inatçılık etti ve Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Sivrisinek Belası

¹⁶ RAB Musa'ya şöyle dedi: <<Harun'a de ki, <Değneğini uzatıp yere vur, yerdeki toz sivrisineğe dönüşsün, bütün Mısır'ı kaplasın.>> ¹⁷ Öyle yaptılar. Harun elindeki değneği uzatıp yere vurunca, insanlarla hayvanların üzerine sivrisinekler üşüştü. Mısır'da yerin bütün tozu sivrisineğe dönüştü. ¹⁸ Büyücüler de kendi büyüleriyle tozu sivrisineğe dönüştürmek istedilerse de başaramadılar. İnsanların, hayvanların üzerini sivrisinek kapladı.

¹⁹ Büyücüler firavuna, <<Bu işte Tanrı'nın parmağı var>> dediler. Ne var ki, RAB'bin söylediği gibi firavun inat etti, Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Atsineği Belası

²⁰ RAB Musa'ya şöyle dedi: <<Sabah erkenden kalk, firavun ırmağa inerken onu karşıla ve şöyle de: <RAB diyor ki, halkımı salıver, bana tapsınlar. ²¹ Halkımı salıvermezsen senin, görevlilerinin, halkının, evlerinin üzerine atsineği yağdıracağım. Mısırlılar'ın evleri ve üzerinde yaşadıkları topraklar atsinekleriyle dolup taşacak.>>

²² <<Ama o gün halkımın yaşadığı Goşen bölgesinde farklı davranacağım. Orada atsineği olmayacak. Böylece bileceksin ki, bu ülkede RAB benim. ²³ Kendi halkımla senin halkın arasına fark koyacağım. Yarın bu belirti gerçekleşecek.>>

²⁴ RAB dediğini yaptı. Firavunun sarayına, görevlilerinin evlerine sürü sürü atsineği

---

gönderdi. Mısır atbineği yüzünden baştan sona harap oldu.

²⁵ Firavun Musa'yla Harun'u çağırıp, <<Gidin, bu ülkede Tanrınız'a kurban kesin>> dedi.

²⁶ Musa, <<Bu doğru olmaz>> diye karşılık verdi, <<Çünkü Mısırlılar Tanrımız RAB'be kurban kesmeyi iğrenç sayıyorlar. İğrenç saydıkları bu şeyi gözlerinin önünde yaparsak bizi taşlamazlar mı? ²⁷ Tanrımız RAB'be kurban kesmek için, bize buyurduğu gibi üç gün çölde yol almalıyız.>>

²⁸ Firavun, <<Çölde Tanrımız RAB'be kurban kesmeniz için sizi salıveriyorum>> dedi, <<Yalnız çok uzağa gitmeyeceksiniz. Şimdi benim için dua edin.>>

²⁹ Musa, <<Yarın atsineklerini firavunun, görevlilerinin, halkının üzerinden uzaklaştırsın diye, yanından ayrılır ayrılmaz RAB'be dua edeceğim>> dedi, <<Yalnız firavun RAB'be kurban kesmek için halkın gitmesini önleyerek bizi yine aldatmamalı.>>

³⁰ Musa firavunun yanından çıkıp RAB'be dua etti. ³¹ RAB Musa'nın isteğini yerine getirdi; firavunun, görevlilerinin, halkının üzerinden atsineklerini uzaklaştırdı. Tek sinek kalmadı. ³² Öyleyken, firavun bir kez daha inatçılık etti ve halkı salıvermedi.

Hayvanların Ölümü

9Bölüm

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: <<Firavunun yanına git ve ona de ki, <İbraniler'in Tanrısı RAB şöyle diyor: Halkımı salıver, bana tapsınlar. ² Salıvermeyi reddeder, onları tutmakta diretirsen, ³ RAB'bin eli kırlardaki hayvanlarınızı -atları, eşekleri, develeri, sığırları, davarları- büyük kırima uğratarak sizi cezalandıracak. ⁴ RAB İsraililer'le Mısırlılar'ın hayvanlarına farklı davranacak. İsraililer'in hayvanlarından hiçbiri ölmeyecek.>>

⁵ RAB zamanı da belirleyerek, <<Yarın ülkede bunu yapacağım>> dedi. ⁶ Ertesi gün RAB dediğini yaptı: Mısırlılar'ın hayvanları büyük çapta öldü. Ama İsraililer'in hayvanlarından hiçbiri ölmedi. ⁷ Firavun adam gönderdi, İsraililer'in bir tek hayvanının bile ölmediğini öğrendi. Öyleyken, inat etti ve halkı salıvermedi.

Çıban Belası

⁸ RAB Musa'yla Harun'a, <<Yanınıza iki avuç dolusu ocak kurumu alın>> dedi, <<Musa kurumu firavunun önünde göğe doğru savursun. ⁹ Kurum bütün Mısır'ın üzerinde ince bir toza dönüşecek; ülkenin her yanındaki insanların, hayvanların bedenlerinde irinli çıbanlar çıkacak.>>

¹⁰ Böylece Musa'yla Harun ocak kurumu alıp firavunun önünde durdular. Musa kurumu göğe doğru savurdu. İnsanlarda ve hayvanlarda irinli çıbanlar çıktı. ¹¹ Büyücüler çıbandan ötürü Musa'nın karşısında duramaz oldular. Çünkü bütün Mısırlılar'da olduğu gibi onlarda da çıbanlar çıkmıştı. ¹² RAB firavunu inatçı yaptı, RAB'bin Musa'ya söylediği gibi, firavun Musa'yla Harun'u dinlemedi.

Dolu Belası

¹³ RAB Musa'ya şöyle dedi: <<Sabah erkenden kalkıp firavunun huzuruna çık, de ki, <İbraniler'in Tanrısı RAB şöyle diyor: Halkımı salıver, bana tapsınlar. ¹⁴ Yoksa bu kez senin, görevlilerinin, halkının üzerine bütün belalarımı yağdıracam. Öyle ki, bu dünyada benim gibisi olmadığını öğrenesin. ¹⁵ Çünkü elimi kaldırıp seni ve halkını salgın hastalıkla vurmuş olsaydım, yeryüzünden silinmiş olurdun. ¹⁶ Gücümü sana göstermek, adımı bütün dünyaya tanıtmak için seni ayakta tuttum. ¹⁷ Hâlâ halkımı salıvermiyor, onlara üstünlük taşıyorsun. ¹⁸ Bu yüzden, yarın bu saatlerde Mısır'a tarihinde görülmemiş ağır bir dolu yağdıracam. ¹⁹ Şimdi buyruk ver, hayvanların ve kırdaki neyin varsa hepsi sığınaklara konsun. Dolu yağınca, eve getirilmeyen, kırdaki kalan bütün insanlarla hayvanlar ölecek.>>

²⁰ Firavunun görevlileri arasında RAB'bin uyarısından korkanlar köleleriyle hayvanlarını çabucak evlerine getirdiler. ²¹ RAB'bin uyarısını önemsemeyenler ise köleleriyle hayvanlarını tarlada bıraktı.

²² RAB Musa'ya, <<Elini göğe doğru uzat>> dedi, <<Mısır'ın her yerine, insanların, hayvanların, kırdaki bütün bitkilerin üzerine dolu yağsın.>> ²³ Musa değneğini göğe doğru uzatınca RAB gök gürlemeleri ve dolu gönderdi. Yıldırım düştü. RAB Mısır'a dolu yağdırdı. ²⁴ Şiddetli dolu yağıyor, sürekli şimşek çakıyordu. Mısır Mısır olalı böylesi bir dolu görmemişti. ²⁵ Dolu Mısır'da insandan hayvana dek kırdaki her şeyi, bütün bitkileri mahvetti, bütün ağaçları kırdı. ²⁶ Yalnız İsraililer'in yaşadığı Goşen bölgesine dolu düşmedi.

²⁷ Firavun Musa'yla Harun'u çağırarak, <<Bu kez günah işledim>> dedi, <<RAB haklı, ben ve halkım haksızız. ²⁸ RAB'be dua edin, yeter bu gök gürlemeleri ve dolu. Sizi salıvereceğim, artık burada kalmayacaksınız.>>

²⁹ Musa, <<Kentten çıkınca, ellerimi RAB'be uzatacağım>> dedi, <<Gök gürlemeleri duracak, artık dolu yağmayacak. Böylece dünyanın RAB'be ait olduğunu bileceksin. ³⁰ Ama biliyorum, sen ve görevlilerin RAB Tanrı'dan hâlâ korkmuyorsunuz.>>

³¹ Keten ve arpa mahvolmuştu; çünkü arpa başak vermiş, keten çiçek açmıştı. ³² Ama buğday ve kızıl buğday henüz bitmediği için zarar görmemişti.

³³ Musa firavunun yanından ayrılıp kentten çıktı. Ellerini RAB'be uzattı. Gök gürlemesi ve dolu durdu, yağmur dindi. ³⁴ Firavun yağmurun, dolunun, gök gürlemesinin kesildiğini görünce, yine günah işledi. Hem kendisi, hem görevlileri inat ettiler. ³⁵ RAB'bin Musa aracılığıyla söylediği gibi, firavun inat ederek İsraililer'i salıvermedi.

Çekirge Belası

10Bölüm

¹ RAB Musa'ya, <<Firavunun yanına git>> dedi, <<Belirtilerimi aralarında göstermek için firavunla görevlilerini inatçı yaptım. ² Mısır'la nasıl alay ettiğimi, aralarında gösterdiğim belirtileri sen de çocuklarına, torunlarına anlat ki, benim RAB olduğumu bilesiniz.>>

³ Musa'yla Harun firavunun yanına varıp şöyle dediler: <<İbraniler'in Tanrısı RAB diyor ki, <Ne zamana dek alçakgönüllü olmayı reddedeceksin? Halkımı salıver, bana tapsınlar.

⁴ Halkımı salıvermeyi reddedersen, yarın ülkene çekirgeler göndereceğim. ⁵ Yeryüzünü öylesine kaplayacaklar ki, toprak görünmez olacak. Doludan kurtulan ürünlerinizi, kırdaki bütün ağaçlarınızı yiyecekler. ⁶ Evlerine, bütün görevlilerinin, bütün Mısırlılar'ın evlerine çekirge dolacak. Ne babaların, ne ataların ömürlerince böylesini görmediler.>> >> Sonra Musa dönüp firavunun yanından ayrıldı.

⁷ Görevlileri firavuna, <<Ne zamana dek bu adam bize tuzak kuracak?>> dediler, <<Bırak gitsinler, Tanrıları RAB'be tapsınlar. Mısır harap oldu, hâlâ anlamıyor musun?>>

⁸ Böylece, Musa'yla Harun'u firavunun yanına geri getirdiler. Firavun, <<Gidin, Tanrınız RAB'be tapın>> dedi, <<Ama kimler gidecek?>>

⁹ Musa, <<Genç, yaşlı hep birlikte gideceğiz>> dedi, <<Oğullarımızı, kızlarımızı, davarlarımızı, sığırlarımızı yanımıza alacağız. Çünkü RAB'be bayram yapmalıyız.>>

¹⁰ Firavun, <<Alın çoluk çocuğunuzu, gidin gidebilerseniz, RAB yardımcınız olsun!>> dedi, <<Bakın, kötü niyetiniz ne kadar açık. ¹¹ Olmaz. Yalnız erkekler gidip RAB'be tapsın. Zaten istediğiniz de bu.>> Sonra Musa'yla Harun firavunun yanından kovuldular.

¹² RAB Musa'ya, <<Elini Mısır'ın üzerine uzat>> dedi, <<Çekirge yağsın; ülkenin bütün bitkilerini, doludan kurtulan her şeyi yesinler.>>

¹³ Musa değneğini Mısır'ın üzerine uzattı. Bütün o gün ve gece RAB ülkede doğu rüzgarı estirdi. Sabah olunca da doğu rüzgarı çekirgeleri getirdi. ¹⁴ Mısır'ın üzerinde uçuşan çekirgeler ülkeyi boydan boya kapladı. Öyle çoktular ki, böylesi hiçbir zaman görülmedi, kuşaklar boyu da görülmeyecek. ¹⁵ Toprağın üzerini öyle kapladılar ki, ülke kapkara kesildi. Bütün bitkileri, dolunun zarar vermediği ağaçlarda kalan meyvelerin hepsini yediler. Mısır'ın hiçbir yerinde, ne ağaçlarda, ne de kırdaki bitkilerde yeşillik kalmadı.

¹⁶ Firavun acele Musa'yla Harun'u çağırtdı. <<Tanrınız RAB'be ve size karşı günah

---

işledim>> dedi, ¹⁷ <<Lütfen bir kez daha günahımı bağışlayın ve Tanrınız RAB'be dua edin; bu ölümcül belayı üzerimden uzaklaştırın.>>

¹⁸ Musa firavunun yanından çıkıp RAB'be dua etti. ¹⁹ RAB rüzgarı çok şiddetli batı rüzgarına döndürdü. Rüzgar çekirgeleri sürükleyip Kızıldeniz'e* döktü. Mısır'da tek çekirge kalmadı. ²⁰ Ama RAB firavunu inatçı yaptı. Firavun İsraililer'i salıvermedi.

Karanlık Belası

²¹ RAB Musa'ya, <<Elini göğe doğru uzat>> dedi, <<Mısır'ı hissedilebilir bir karanlık kaplasın.>> ²² Musa elini göğe doğru uzattı, Mısır üç gün koyu karanlığa gömüldü. ²³ Üç gün boyunca kimse kimseyi göremez, yerinden kımlıdayamaz oldu. Yalnız İsraililer'in yaşadığı yerler aydınlıktı.

²⁴ Firavun Musa'yı çağırttı. <<Gidin, RAB'be tapın>> dedi, <<Yalnız davarlarınızla sığırlarınız alıkonacak. Çoluk çocuğunuz sizinle birlikte gidebilir.>>

²⁵ Musa, <<Ama Tanrımız RAB'be kurban kesmemiz için bize kurbanlık ve yakmalık sunular* da vermelisin>> diye karşılık verdi, ²⁶ <<Hayvanlarımızı da yanımıza almalıyız. Bir tırnak bile kalmamalı burada. Çünkü Tanrımız RAB'be tapmak için bazı hayvanları kullanacağız. Oraya varmadıkça hangi hayvanları RAB'be sunacağımızı bilemeyiz.>>

²⁷ Ancak RAB firavunu inatçı yaptı, firavun İsraililer'i salıvermeye yanaşmadı.

²⁸ Musa'ya, <<Git başımdan>> dedi, <<Sakin bir daha karşıma çıkma. Yüzümü gördüğün gün ölürsün.>>

²⁹ Musa, <<Dediğin gibi olsun>> diye karşılık verdi, <<Bir daha yüzünü görmeyeceğim.>>

İlk Doğan Çocukların Ölümü

11Bölüm

¹ RAB Musa'ya, <<Firavunun ve Mısır'ın başına bir bela daha getireceğim>> dedi, <<O zaman gitmenize izin verecek, sizi buradan adeta kovacak. ² Halkına söyle, kadın erkek herkes komşusundan altın, gümüş eşya istesin.>> ³ RAB İsrail halkının Mısırlılar'ın gözünde lütuf bulmasını sağladı. Musa da Mısır'da, firavunun görevlilerinin ve halkın gözünde çok büyüdü.

⁴ Musa firavuna şöyle dedi: <<RAB diyor ki, <Gece yarısı Mısır'ı boydan boya geçeceğim. ⁵ Tahtında oturan firavunun ilk çocuğundan, değirmendeki kadın kölenin ilk çocuğuna kadar, hayvanlar dahil Mısır'daki bütün ilk doğanlar ölecek. ⁶ Bütün Mısır'da benzeri ne görülmüş, ne de görülecek büyük bir feryat kopacak. ⁷ İsraililer'e ya da hayvanlarına bir köpek bile havlamayacak.> O zaman RAB'bin İsraililer'le Mısırlılar'a nasıl farklı davrandığını anlayacaksınız. ⁸ Bu görevlilerinin hepsi gelip önümde eğilecek, <Sen ve seni izleyenler, gidin!> diyecekler. Ondan sonra gideceğim.>> Musa firavunun yanından büyük bir öfkeyle ayrıldı.

⁹ RAB Musa'ya, <<Mısır'da şaşılasi işlerim çoğalsın diye firavun sizi dinlemeyecek>> demişti. ¹⁰ Musa'yla Harun firavunun önünde bütün bu şaşılasi işleri yaptılar. Ama RAB firavunu inatçı yaptı. Firavun İsraililer'i ülkesinden salıvermedi.

Fısh Bayramı

12Bölüm

¹⁻² RAB Mısır'da Musa'yla Harun'a, <<Bu ay sizin için ilk ay*, yılın ilk ayı olacak>> dedi, ³ <<Bütün İsrail topluluğuna bildirin: Bu ayın onunda herkes ailesine göre kendi ev halkına birer kuzu*ff* alacak. ⁴ Eğer bir kuzu*ff* bir aileye çok geliyorsa, aile bireylerinin sayısı ve herkesin yiyeceği miktar hesaplanacak ve aile kuzuyu*ff* en yakın komşusuyla paylaşabilecek. ⁵ Koyun ya da keçilerden seçeceğiniz hayvan kusursuz, erkek ve bir yaşında olmalı. ⁶ Ayın on dördüne kadar ona bakacaksınız. O

akşamüstü bütün İsrail topluluğu hayvanları boğazlayacak. ⁷ Hayvanın kanını alıp, etin yeneceği evin yan ve üst kapı sövelerine sürecekler. ⁸ O gece ateşte kızartılmış et mayasız ekme ve acı otlarla yenmelidir. ⁹ Eti çiğ veya haşlanmış olarak değil, başı, bacakları, bağırsakları ve işkembesiyle birlikte kızartarak yiyeceksiniz.

¹⁰ Sabaha kadar bitirmelisiniz. Artakalan olursa, sabah ateşte yakacaksınız. ¹¹ Eti şöyle yemelisiniz: Beliniz kuşanmış, çarıklarınız ayağınızda, değneğiniz elinizde olmalı. Eti çabuk yemelisiniz. Bu RAB'bin Fısıh* kurbanıdır. ^f12:3,4 İbranice'den <<Kuzu>> olarak çevrilen sözcük <<Oğlak>> anlamına da gelir.

¹² <<O gece Mısır'dan geçeceğim. Hem insanların hem de hayvanların bütün ilk doğanlarını öldüreğim. Mısır'ın bütün ilahlarını yargılayacağım. Ben RAB'bim.

¹³ Bulduğunuz evlerin üzerindeki kan sizin için belirti olacak. Kanı görünce üzerinizden geçeceğim*fg*. Mısır'ı cezalandırırken ölüm saçan size hiçbir zarar vermeyecek. ¹⁴ Bu gün sizin için anma günü olacak. Bu günü RAB'bin bayramı olarak kutlayacaksınız. Gelecek kuşaklarınız boyunca sürekli bir kural olarak bu günü kutlayacaksınız.>> ^g12:13 <<Geçmek>>: Bu geçiş olayı Fısıh Bayramı olarak kutlanmaktadır. Fısıh sözcüğü <<Geçmek>> anlamına gelir.

Mayasız Ekmek Bayramı

(Lev.23:4-8; Say.28:16-25; Yas.16:1-8)

¹⁵ <<Yedi gün mayasız ekme yiyeceksiniz. İlk gün evlerinizden mayayı kaldıracaksınız. Kim bu yedi gün içinde mayalı bir şey yerse, İsrail'den atılacaktır. ¹⁶ Birinci ve yedinci günler kutsal toplantı yapacaksınız. O günler hiçbir iş yapılmayacak. Herkes yalnız kendi yiyeceğini hazırlayacak. ¹⁷ Mayasız Ekmek Bayramı'nı* kutlayacaksınız, çünkü sizi ordular halinde o gün Mısır'dan çıkardım. Bu günü kalıcı bir kural olarak kuşaklarınız boyunca kutlayacaksınız. ¹⁸ Birinci ayın* on dördüncü gününün akşamından yirmi birinci gününün akşamına kadar mayasız ekme yiyeceksiniz. ¹⁹ Evlerinizde yedi gün maya bulunmayacak. Mayalı bir şey yiyen yerli yabancı herkes İsrail topluluğundan atılacaktır. ²⁰ Mayalı bir şey yemeyeceksiniz. Yaşadığınız her yerde mayasız ekme yiyeceksiniz.>>

İlk Fısıh Bayramı

²¹ Musa İsrail'in bütün ileri gelenlerini çağırarak onlara şöyle dedi: <<Hemen gidin, aileleriniz için kendinize davarlar seçip Fısıh* kurbanı olarak boğazlayın. ²² Bir demet mercanköşkotu alın, leğendeki kana batırıp kanı kapılarınızın yan ve üst sövelerine sürün. Sabaha kadar kimse evinden çıkmasın. ²³ RAB Mısırlılar'ı öldürmek için gelecek, kapılarınızın yan ve üst sövelerindeki kanı görünce üzerinden geçecek, ölüm saçanın evlerinize girip sizi öldürmesine izin vermeyecek.

²⁴ <<Sen ve çocukların kalıcı bir kural olarak bu olayı kutlayacaksınız. ²⁵ RAB'bin size söz verdiği topraklara girdiğiniz zaman bu töreye uyacaksınız. ²⁶ Çocuklarınız size, <Bu törenin anlamı nedir?> diye sorduklarında, ²⁷ <Bu RAB'bin Fısıh kurbanıdır> diyeceksiniz, <Çünkü RAB Mısırlılar'ı öldürürken evlerimizin üzerinden geçerek bizi bağışladı.> >> İsraililer eğilip tapındılar. ²⁸ Sonra gidip RAB'bin Musa'yla Harun'a verdiği buyruğu eksiksiz uyguladılar.

²⁹ Gece yarısı RAB tahtında oturan firavunun ilk çocuğundan zindandaki tutsağın ilk çocuğuna kadar Mısır'daki bütün insanların ve hayvanların ilk doğanlarını öldürdü. ³⁰ O gece firavunla görevlileri ve bütün Mısırlılar uyandı. Büyük feryat koptu. Çünkü ölüsü olmayan ev yoktu.

Mısır'dan Çıkış

³¹ Aynı gece firavun Musa'yla Harun'u çağırttı ve, <<Kalkın!>> dedi, <<Siz ve İsraililer halkımın arasından çıkıp gidin, istediğiniz gibi RAB'be tapın. ³² Dediğiniz gibi davarlarınızı, sığırlarınızı da alın götürün. Beni de kutsayın!>>

³³ İsraililer'in ülkeyi hemen terk etmesi için Mısırlılar diretti. <<Yoksa hepimiz öleceğiz!>> diyorlardı. ³⁴ Böylece halk mayası henüz katılmamış hamurunu aldı, giysilere

---

sarılı hamur teknelerini omuzlarında taşıdı.

³⁵ İsraililer Musa'nın dediğini yapmış, Mısırlılar'dan altın, gümüş eşya ve giysi istemişlerdi. ³⁶ RAB İsraililer'in Mısırlılar'ın gözünde lütuf bulmasını sağladı. Mısırlılar onlara istediklerini verdiler. Böylece İsraililer onları soydular.

³⁷ İsraililer kadın ve çocukların dışında altı yüz bin kadar erkekle yaya olarak Ramses'ten Sukkot'a doğru yola çıktılar. ³⁸ Daha pek çok kişi de onlarla birlikte gitti. Yanlarında çok sayıda davar ve sığır vardı. ³⁹ Mısır'dan getirdikleri hamurla mayasız pide pişirdiler. Maya yoktu. Çünkü Mısır'dan kovulmuşlar, kendilerine azık hazırlayacak zaman bulamamışlardı.

⁴⁰ İsraililer Mısır'da dört yüz otuz yıl yaşadı. ⁴¹ Dört yüz otuz yılın sonuncu günü RAB'bin halkı ordular halinde Mısır'ı terk etti. ⁴² O gece RAB İsraililer'i Mısır'dan çıkarmak için sürekli bekledi. İsraililer de kuşaklar boyunca aynı gece RAB'bi yüceltmek için uyanık olmalıdır.

Fısıh Kuralları

⁴³ RAB Musa'yla Harun'a şöyle dedi: <<Fısıh Bayramı'nın* kuralları şunlardır: Hiçbir yabancı Fısıh* etini yemeyecek. ⁴⁴ Ama satın aldığınız köleler sünnet edildikten sonra ondan yiyebilir. ⁴⁵ Konuklar ve ücretli işçiler ondan yemeyecek. ⁴⁶ Fısıh eti evde yenmeli, evin dışına çıkarılmamalı. Kemikleri kırmayacaksınız. ⁴⁷ Bütün İsrail topluluğu Fısıh Bayramı'nı kutlayacak. ⁴⁸ Yanınızdaki yabancı bir konuk RAB'bin Fısıh Bayramı'nı kutlamak isterse, önce evindeki bütün erkekler sünnet edilmeli; sonra yerel halktan biri gibi İsrail halkına katılıp bayramı kutlayabilir. Ama sünnetsiz* biri Fısıh etini yemeyecektir. ⁴⁹ Ülkede doğan için de, aranızda yaşayan yabancı için de aynı kural geçerlidir.>> ⁵⁰ İsraililer RAB'bin Musa'yla Harun'a verdiği buyruğu eksiksiz yerine getirdiler. ⁵¹ O gün RAB İsraililer'i ordular halinde Mısır'dan çıkardı.

İlk Doğanların Adanması

13Bölüm

¹⁻² RAB Musa'ya, <<Bütün ilk doğanları bana adayın>> dedi, <<İsraililer arasında insan olsun, hayvan olsun her rahmin ilk ürünü bana aittir.>>

³ Musa halka, <<Mısır'dan, köle olduğunuz ülkeden çıktığınız bugünü anımsayın>> dedi, <<Çünkü RAB güçlü eliyle sizi oradan çıkardı. Mayalı hiçbir şey yenmeyecek. ⁴ Bugün Aviv ayında* buradan ayrılıyorsunuz. ⁵ RAB sizi Kenan, Hitit*, Amor, Hiv ve Yevus topraklarına, atalarınıza vereceğine ant içtiği süt ve bal akan ülkeye götürdüğü zaman bu ay şu törelere uyacaksınız: ⁶ Yedi gün mayasız ekmek yiyecek, yedinci gün RAB'be bayram yapacaksınız. ⁷ O yedi gün içinde yalnız mayasız ekmek yiyeceksiniz. Aranızda ve ülkenizin hiçbir yerinde mayalı bir şey görülmeyecek. ⁸ O gün oğullarınıza, <Mısır'dan çıktığımızda RAB'bin bizim için yaptıklarından dolayı bunları yapıyoruz> diye anlatacaksınız. ⁹ Bu elinizde bir belirti ve alnınızda bir anma işareti olacak; öyle ki, RAB'bin yasası hep ağzınızda olsun. Çünkü RAB güçlü eliyle sizi Mısır'dan çıkardı. ¹⁰ Siz de her yıl belirlenen tarihte bu kuralı uygulamalısınız.

¹¹ <<RAB size ve atalarınıza ant içerek söz verdiği gibi sizi Kenan topraklarına getirecektir. Orayı size verdiği zaman, ¹² ilk doğan erkek çocuklarınızın ve hayvanlarınızın hepsini RAB'be adayacaksınız. Çünkü bunlar RAB'be aittir. ¹³ İlk doğan her sıpanın bedelini bir kuzuyla ödeyin. Bedelini ödemezseniz, boynunu kırın. Bütün ilk doğan erkek çocuklarınızın bedelini ödemelisiniz.

¹⁴ <<İlerde oğullarınız size, <Bunun anlamı ne?> diye sorduklarında, <RAB bizi güçlü eliyle Mısır'dan, köle olduğumuz ülkeden çıkardı> diye yanıtlarsınız, ¹⁵ <Firavun bizi salıvermemekte diretince, RAB Mısır'da insanların ve hayvanların bütün ilk doğanlarını öldürdü. İşte bunun için hayvanların ilk doğan erkek yavrularını RAB'be kurban ediyoruz. İlk doğan erkek çocuklarımızın bedelini ise bir hayvanla ödüyoruz.> ¹⁶ Bu uygulama elinizde bir belirti ve alnınızda bir anma işareti olacak; RAB'bin bizi Mısır'dan güçlü eliyle çıkardığını

---

anımsatacak.>>

Kızıldeniz'i Geçiş

¹⁷ Firavun İsraililer'i salıverdiğinde, Filist yöresi yakın olmasına karşın, Tanrı onları oradan götürmedi. Çünkü, <<Halk savaşla karşılaşınca, düşüncelerini değiştirip Mısır'a geri dönebilir>> diye düşündü. ¹⁸ Halkı çöl yolundan Kızıldeniz'e* doğru dolaştırdı. İsraililer Mısır'dan silahlı çıkmışlardı.

¹⁹ Musa Yusuf'un kemiklerini yanına almıştı. Çünkü Yusuf İsrail'in oğullarına, <<Tanrı kesinlikle size yardım edecek, kemiklerimi buradan götüreceksiniz>> diye sıkı sıkı ant içirmişti.

²⁰ Sukkot'tan ayrılıp çöl kenarında, Etam'da konakladılar. ²¹ Gece gündüz ilerlemeleri için, RAB gündüzün bir bulut sütunu içinde yol göstererek, geceleyin bir ateş sütunu içinde ışık vererek onlara öncülük ediyordu. ²² Gündüz bulut sütunu, gece ateş sütunu halkın önünden eksik olmadı.

14Bölüm

¹⁻² RAB Musa'ya, <<İsraililer'e söyle, dönsünler>> dedi, <<Pi- Hahirod yakınlarında, Migdol ile deniz arasında, Baal-Sefon'un karşısında deniz kıyısında konaklasınlar. ³ Firavun şöyle düşünecek: <İsraililer ülkede şaşkın şaşkın dolaşıyorlardır, çöl onları kuşatmıştır.>

⁴ Firavunu inatçı yapacağım. Onların peşine düşecek. Böylece firavunla ordusunu yenerek yücelik kazanacağım. Mısırlılar bilecek ki, ben RAB'bim.>> İsraililer söyleneni yaptılar.

⁵ Halkın kaçtığı Mısır Firavunu'na bildirilince, firavunla görevlileri onlara ilişkin düşüncelerini değiştirdiler: <<Biz ne yaptık?>> dediler, <<İsraililer'i salıvermekle kölelerimizi kaybetmiş olduk!>> ⁶ Firavun savaş arabasını hazırlattı, ordusunu yanına aldı.

⁷ Seçme altı yüz savaş arabasının yanısıra, Mısır'ın bütün savaş arabalarını sorumlu sürücüleriyle birlikte yanına aldı. ⁸ RAB Mısır Firavunu'nu inatçı yaptı. Firavun zafer havası içinde ilerleyen İsraililer'in peşine düştü. ⁹ Mısırlılar firavunun bütün atları, savaş arabaları, atlıları, askerleriyle onların ardına düştüler ve deniz kıyısında, Pi-Hahirod yakınlarında, Baal-Sefon'un karşısında konaklarken onlara yetiştiler.

¹⁰ Firavun yaklaşırken, İsraililer Mısırlılar'ın arkalarından geldiğini görünce dehşete kapılarak RAB'be feryat ettiler. ¹¹ Musa'ya, <<Mısır'da mezar mı yoktu da bizi çöle ölmeye getirdin?>> dediler, <<Bak, Mısır'dan çıkarmakla bize ne yaptın! ¹² Mısır'dayken sana, <Bırak bizi, Mısırlılar'a kulluk edelim> demedik mi? Çölde ölmektense Mısırlılar'a kulluk etsek bizim için daha iyi olurdu.>>

¹³ Musa, <<Korkmayın!>> dedi, <<Yerinizde durup bekleyin, RAB bugün sizi nasıl kurtaracak görün. Bugün gördüğünüz Mısırlılar'ı bir daha hiç görmeyeceksiniz. ¹⁴ RAB sizin için savaşacak, siz sakin olun yeter.>>

¹⁵ RAB Musa'ya, <<Niçin bana feryat ediyorsun?>> dedi, <<İsraililer'e söyle, ilerlesinler.

¹⁶ Sen değneğini kaldır, elini denizin üzerine uzat. Sular yarılacak ve İsraililer kuru toprak üzerinde yürüyerek denizi geçecekler. ¹⁷ Ben Mısırlılar'ı inatçı yapacağım ki, artlarına düşsünler. Firavunu, bütün ordusunu, savaş arabalarını, atlılarını yenerek yücelik kazanacağım. ¹⁸ Firavun, savaş arabaları ve atlılarından ötürü yücelik kazandığım zaman, Mısırlılar bilecek ki, ben RAB'bim.>>

¹⁹⁻²⁰ İsrail ordusunun önünde yürüyen Tanrı'nın meleği yerini değiştirip arkaya geçti. Önlerindeki bulut sütunu da yerini değiştirip arkalarına, Mısır ve İsrail ordularının arasına geldi. Gece boyunca bulut bir yanı karartıyor, öbür yanı aydınlatıyordu. Bu yüzden, bütün gece iki taraf birbirine yaklaşmadı.

²¹ Musa elini denizin üzerine uzattı. RAB bütün gece güçlü doğu rüzgarıyla suları geri itti, denizi karaya çevirdi. Sular ikiye bölündü, ²² İsraililer kuru toprak üzerinde yürüyerek denizi geçtiler. Sular sağlarında, sollarında onlara duvar oluşturdu.

---

²³ Mısırlılar artlarından geliyordu. Firavunun bütün atları, savaş arabaları, atlıları denizde onları izliyordu. ²⁴ Sabah nöbetinde RAB ateş ve bulut sütunundan Mısır ordusuna baktı ve onları şaşkına çevirdi. ²⁵ Arabalarının tekerleklerini çıkardı*fh*; öyle ki, arabalarını zorlukla sürdüler. Mısırlılar, <<İsraililer'den kaçalım!>> dediler, <<Çünkü RAB onlar için bizimle savaşıyor.>> ^h14:25 <<Çıkardı>>: İbranice fiil <<Yoldan saptırdı>> ya da <<Çamura saplanmasını sağladı>> anlamına da gelebilir.

²⁶ RAB Musa'ya, <<Elini denizin üzerine uzat>> dedi, <<Sular Mısırlılar'ın, savaş arabalarının, atlılarının üzerine dönsün.>> ²⁷ Musa elini denizin üzerine uzattı. Sabaha karşı deniz olağan haline döndü. Mısırlılar sulardan kaçarken RAB onları denizin ortasında silkip attı. ²⁸ Geri dönen sular savaş arabalarını, atlıları, İsraililer'in peşinden denize dalan firavunun bütün ordusunu yuttu. Onlardan bir kişi bile sağ kalmadı.

²⁹ Ama İsraililer denizi kuru toprakta yürüyerek geçmişlerdi. Sular sağlarında, sollarında onlara duvar oluşturmuştu. ³⁰ RAB o gün İsraililer'i Mısırlılar'ın elinden kurtardı. İsraililer deniz kıyısında Mısırlılar'ın ölümlerini gördüler. ³¹ RAB'bin Mısırlılar'a gösterdiği büyük gücü gören İsrail halkı RAB'den korkup O'na ve kulu Musa'ya güvendi.

Kurtuluş Ezgisi

15Bölüm

¹ Musa'yla İsraililer RAB'be şu ezgiyi söylediler:

<<Ezgiler sunacağım RAB'be,
Çünkü yüceldikçe yüceldi;
Atları da, atlıları da denize döktü.

² Rab gücüm ve ezgimdir,
O kurtardı beni.
O'dur Tanrım,
Övgüler sunacağım O'na.
O'dur babamın Tanrısı,
Yücelteceğim O'nu.

³ Savaş eridir RAB,
Adı RAB'dir.

⁴ <<Denize attı firavunun ordusunu,
Savaş arabalarını.
Kızıldeniz'de* boğuldu seçme subayları.

⁵ Derin sulara gömüldüler,
Taş gibi dibe indiler.

⁶ <<Senin sağ elin, ya RAB,
Senin sağ elin korkunç güce sahiptir.
Altında düşmanlar kırılır.

⁷ Devrilir sana başkaldıranlar büyük görkemini karşısında,
Gönderir gazabını anız gibi tüketirsin onları.

⁸ Burnunun soluğu karşısında,
Sular yığıldı bir araya.
Kabaran sular duvarlara dönüştü,
Denizin göbeğindeki derin sular dondu.

⁹ Düşman böbürlendi:
<Peşlerine düşüp yakalayacağım onları> dedi,
<Bölüşeceğim çapulu,

-
- Dileğimce yağmalayacağım,
Kılıcımı çekip yok edeceğim onları.>
- ¹⁰ Üfledin soluğunu, denize gömüldüler,
Kurşun gibi engin sulara battılar.
- ¹¹ <<Var mı senin gibisi ilahlar arasında, ya RAB?
Senin gibi kutsallıkta görkemli, heybetiyle övgüye değer,
Harikalar yaratan var mı?
- ¹² Sağ elini uzattın,
Yer yuttu onları.
- ¹³ Öncülük edeceksin sevginle kurtardığın halka,
Kutsal konutunun yolunu göstereceksin gücünle onlara.
- ¹⁴ Uluslar duyup titreyecekler,
Filist halkını dehşet saracak.
- ¹⁵ Edom beyleri korkuya kapılacak,
Moav önderlerini titreme alacak,
Kenan'da yaşayanların tümü korkudan eriyecek.
- ¹⁶ Korku ve dehşet düşecek üzerlerine,
Senin halkın geçinceye dek, ya RAB,
Sahip olduğun bu halk geçinceye dek,
Bileğinin gücü karşısında taş kesilecekler.
- ¹⁷ Ya RAB, halkını içeri alacaksın.
Kendi dağına, yaşamak için seçtiğin yere,
Ellerinle kurduğun kutsal yere dikeceksin, ya Rab!
- ¹⁸ RAB sonsuza dek egemen olacak.>>
- ¹⁹ Firavunun atları, savaş arabaları, atlıları denize dalınca, RAB suları onların üzerine çevirdi. Ama İsraililer denizi kuru toprakta yürüyerek geçtiler.
- ²⁰ Harun'un kızkardeşi Peygamber Miryam tefini eline aldı, bütün kadınlar teflerle, oynayarak onu izlediler. ²¹ Miryam onlara şu ezgiyi söyledi:
<<Ezgiler sunun RAB'be,
Çünkü yüceldikçe yüceldi,
Atları, atlıları denize döktü.>>

Acı Su

²² Musa İsraililer'i Kızıldeniz'in* ötesine çıkardı. Şur Çölü'ne girdiler. Çölde üç gün yol aldılarsa da su bulamadılar. ²³ Mara'ya vardılar. Ama Mara'nın suyunu içemediler, çünkü su acıydı. Bu yüzden oraya Mara*fi* adı verildi. ²⁴ Halk, <<Ne içeceğiz?>> diye Musa'ya yakınmaya başladı. ^{15:23} <<Mara>>: <<Acı>> anlamına gelir.

²⁵ Musa RAB'be yakardı. RAB ona bir ağaç parçası gösterdi. Musa onu suya atınca sular tatlı oldu.

Orada RAB onlar için bir kural ve ilke koydu, hepsini sınıdı. ²⁶ <<Ben, Tanrınız RAB'bin sözünü dikkatle dinler, gözümde doğru olanı yapar, buyruklarına kulak verir, bütün kurallarına uyarsanız, Mısırlılar'a verdiğim hastalıkların hiçbirini size vermeyeceğim>> dedi, <<Çünkü size şifa veren RAB benim.>>

²⁷ Sonra Elim'e gittiler. Orada on iki su kaynağı, yetmiş hurma ağacı vardı. Su kıyısında konakladılar.

Man ve Bildircin

16Bölüm

¹ Bütün İsrail topluluğu Elim'den ayrıldı. Mısır'dan çıktıktan sonra ikinci ayın* on beşinci

günü Elim ile Sina arasındaki Sin Çölü'ne vardılar. ² Çölde hepsi Musa'yla Harun'a yakınmaya başladı. ³ <<Keşke RAB bizi Mısır'dayken öldürseydi>> dediler, <<Hiç değilse orada et kazanlarının başına oturur, doyuya yerdik. Ama siz bütün topluluğu açlıktan öldürmek için bizi bu çöle getirdiniz.>>

⁴ RAB Musa'ya, <<Size gökten ekmek yağdıracağım>> dedi, <<Halk her gün gidip günlük ekmeğini toplayacak. Böylece onları sinayacağım: Benim yasama göre yaşıyorlar mı, yaşamıyorlar mı, göreceğim. ⁵ Altıncı gün her gün topladıklarının iki katını toplayıp hazırlayacaklar.>>

⁶ Musa'yla Harun İsraililer'e, <<Bu akşam sizi Mısır'dan RAB'bin çıkardığını bileceksiniz>> dediler, ⁷ <<Sabah da RAB'bin görkemini göreceksiniz. Çünkü RAB kendisine söylediğinizi duydu. Biz kimiz ki, bize söyleniyorsunuz?>> ⁸ Sonra Musa, <<Akşam size yemek için et, sabah da dilediğiniz kadar ekmek verilince, RAB'bin görkemini göreceksiniz>> dedi, <<Çünkü RAB kendisine söylediğinizi duydu. Biz kimiz ki? Siz bize değil, RAB'be söyleniyorsunuz.>>

⁹ Musa Harun'a, <<Bütün İsrail topluluğuna söyle, RAB'bin huzuruna gelsinler>> dedi, <<Çünkü RAB söylediklerini duydu.>>

¹⁰ Harun İsrail topluluğuna bunları anlatırken, çöle doğru baktılar. RAB'bin görkemi bulutta görünüyordu.

¹¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹² <<İsraililer'in yakınmalarını duydum. Onlara de ki, <Akşamüstü et yiyeceksiniz, sabah da ekmekle karnınızı doyuracaksınız. O zaman bileceksiniz ki, Tanrınız RAB benim.>>

¹³ Akşam bildircinler geldi, ordugahı sardı. Sabah ordugahın çevresini çiy kaplamıştı. ¹⁴ Çiy eriyince, toprakta, çölün yüzeyinde kırıya benzer ince pulcuklar göründü. ¹⁵ Bunu görünce İsraililer birbirlerine, <<Bu da ne?>> diye sordular. Çünkü ne olduğunu anlayamamışlardı.

Musa, <<RAB'bin size yemek için verdiği ekmektir bu>> dedi, ¹⁶ <<RAB'bin buyruğu şudur: <Herkes yiyeceği kadar toplansın. Çadırınızdaki her kişi için birer omer*fi* alın.>>

¹⁷ İsraililer söyleneni yaptılar. Kimi çok, kimi az topladı. ¹⁸ Omerle ölçtüklerinde, çok toplayanın fazlası, az toplayanın da eksigi yoktu. Herkes yiyeceği kadar toplamıştı.

¹⁹ Musa onlara, <<Kimse sabaha bir parça bile bırakmasın>> dedi.

²⁰ Ama bazıları ona aldırılmayıp sabaha bıraktılar. Bıraktıkları kurtlanıp kokmaya başlayınca Musa onlara öfkeleni.

²¹ Her sabah herkes yiyeceği kadar topluyordu. Güneş ortalığı ısıtınca, yerde kalanlar eriyordu. ²² Altıncı gün kişi başına iki omer*fi*, yani iki kat topladılar. Topluluğun önderleri gelip durumu Musa'ya bildirdiler. ²³ Musa, <<RAB'bin buyruğu şudur>> dedi, << <Yarın dinlenme günü, RAB için kutsal Şabat Günü'dür*. Pişireceğinizi pişirin, haşlayacağınızı haşlayın. Artakalanı bir kenara koyun, sabaha kalsın.>> ^{16:22}

<<İki omer>>: Yaklaşık 4.4 litrelik bir ölçek.

²⁴ Musa'nın buyurduğu gibi artakalanı sabaha bıraktılar. Ne koku, ne kurtlandı. ²⁵ Musa, <<Artakalanı bugün yiyin>> dedi, <<Çünkü bugün RAB için Şabat Günü'dür. Bugün dışarda ekmek bulamayacaksınız. ²⁶ Altı gün ekmek toplayacaksınız, ama yedinci gün olan Şabat Günü ekmek bulunmayacak.>>

²⁷ Yedinci gün bazıları ekmek toplamak için dışarı çıktı, ama hiçbir şey bulamadılar.

²⁸ RAB Musa'ya, <<Ne zamana dek buyruklarına ve yasalarına uymayı reddedeceksiniz?>> dedi, ²⁹ <<Size Şabat Günü'nü verdim. Bunun için altıncı gün size iki günlük ekmek veriyorum. Yedinci gün herkes neredeyse orada kalsın, dışarı çıkmasın.>> ³⁰ Böylece halk yedinci gün dinlendi.

³¹ İsraililer o ekmeğe man*fk* adını verdiler. Kişniş tohumu gibi beyazımsı, tadı ballı

yufka gibiydi. ³² Musa, <<RAB'bin buyruğu şudur>> dedi, << <Mısır'dan sizi çıkardığımda, gelecek kuşakların çölde size yedirdiğim ekmeği görmesi için, bir omer saklansın.> >> ^{kk}16:31 <<Man>>: <<Bu ne?>> anlamına gelir.

³³ Musa Harun'a, <<Bir testi al, içine bir omer man doldur>> dedi, <<Gelecek kuşaklar için saklanmak üzere onu RAB'bin huzuruna koy.>>

³⁴ RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi Harun manı saklanmak üzere Antlaşma Levhaları'nın önüne koydu.

³⁵ İsraililer yerleştikleri Kenan topraklarına varıncaya dek kırk yıl man yediler. ³⁶ -Bir omer efanın*fl* onda biridir.- ¹¹16:36 <<Bir efa>>: Yaklaşık 22 litrelik bir ölçek.

Kayadan Çıkan Su

17Bölüm

¹ RAB'bin buyruğu uyarınca, bütün İsrail topluluğu Sin Çölü'nden ayrıldı, bir yerden öbürüne göçerek Refidim'de konakladı. Ancak orada içecek su yoktu. ² Musa'ya, <<Bize içecek su ver>> diye çıkıştılar.

Musa, <<Niçin bana çıkışıyorsunuz?>> dedi, <<Neden RAB'bi deniyorsunuz?>>

³ Ama halk susamıştı. <<Niçin bizi Mısır'dan çıkardın?>> diye Musa'ya söylendiler, <<Bizi, çocuklarımızı, hayvanlarımızı susuzluktan öldürmek için mi?>>

⁴ Musa, <<Bu halka ne yapayım?>> diye RAB'be feryat etti, <<Neredeyse beni taşıyacaklar.>>

⁵ RAB Musa'ya, <<Halkın önüne geç>> dedi, <<Birkaç İsrail ileri gelenini ve Nil'e vurduğun değneği de yanına alıp yürü. ⁶ Ben Horev Dağı'nda bir kayanın üzerinde, senin önünde duracağım. Kayaya vuracaksın, halk için diye su fişkiracak.>> Musa İsrail ileri gelenlerinin önünde denileni yaptı.

⁷ Oraya Massa*fm* ve Meriva*fn* adı verildi. Çünkü İsraililer orada Musa'ya çıkmış ve, <<Acaba RAB aramızda mı, değil mi?>> diye RAB'bi denemişlerdi. ^{mm}17:7 <<Massa>>: <<Deneme>> anlamına gelir. ⁿⁿ17:7 <<Meriva>>: <<Çıkışma>> anlamına gelir.

Amalekliler Bozguna Uğruyor

⁸ Amalekliler gelip Refidim'de İsraililer'e savaş açtılar. ⁹ Musa Yeşu'ya, <<Adam seç, git Amalekliler'le savaş>> dedi, <<Yarın ben elimde Tanrı'nın değneğiyle tepenin üzerinde duracağım.>>

¹⁰ Yeşu Musa'nın buyurduğu gibi Amalekliler'le savaştı. Bu arada Musa, Harun ve Hur tepenin üzerine çıktılar. ¹¹ Musa elini kaldırdıkça İsraililer, indirdikçe Amalekliler kazanıyordu. ¹² Ne var ki, Musa'nın elleri yoruldu. Bir taş getirip altına koydular. Musa üzerine oturdu. Bir yanda Harun, öbür yanda Hur Musa'nın ellerini yukarıda tuttular. Güneş batıncaya dek Musa'nın elleri yukarıda kaldı. ¹³ Böylece Yeşu Amalek ordusunu yenip kılıçtan geçirdi.

¹⁴ RAB Musa'ya, <<Bunu anı olarak kayda geç>> dedi, <<Yeşu'ya da söyle, Amalekliler'in adını yeryüzünden büsbütün sileceğim.>>

¹⁵ Musa bir sunak yaptı, adını <<Yahve nissi*fo*>> koydu. ¹⁶ <<Eller Rab'bin tahtına doğru kaldırıldı>> dedi, <<RAB kuşaklar boyunca Amalekliler'e karşı savaşacak!>> ^{oo}17:15 <<Yahve nissi>>: <<Rab sancağımdır>> anlamına gelir.

Yitro Musa'yı Ziyaret Ediyor

18Bölüm

¹ Musa'nın kayınbabası Midyanlı Kâhin Yitro, Tanrı'nın Musa ve halkı İsrail için yaptığı her şeyi, RAB'bin İsraililer'i Mısır'dan nasıl çıkardığını duydu. ²⁻³ Musa'nın kendisine göndermiş olduğu karısı Sippora'yı ve iki oğlunu yanına aldı. Musa, <<Garibim bu yabancı diyarda>> diyerek oğullarından birine Gerşom*fö* adını vermişti. ⁴ Sonra,

<<Babamın Tanrısı bana yardım etti, beni firavunun kılıcından esirgedi>> diyerek öbürüne de Eliezer*fp* adını koymuştu. ^{öö}18:2-3 <<Gerşom>>: <<Orada garip>> anlamına gelir. ^{pp}18:4 <<Eliezer>>: <<Tanrım yardımcıdır>> anlamına gelir.

⁵ Yitro Musa'nın karısı ve oğullarıyla birlikte Tanrı Dağı'na, Musa'nın konakladığı çöle geldi. ⁶ Musa'ya şu haberi gönderdi: <<Ben, kayınbaban Yitro, karın ve iki oğlunla birlikte sana geliyoruz.>>

⁷ Musa kayınbabasını karşılamaya çıktı, önünde eğilip onu öptü. Birbirinin hatırını sorup çadıra girdiler. ⁸ Musa İsraililer uğruna RAB'bin firavunla Mısırlılar'a bütün yaptıklarını, yolda çektikleri sıkıntıları, RAB'bin kendilerini nasıl kurtardığını kayınbabasına bir bir anlattı.

⁹ Yitro RAB'bin İsraililer'e yaptığı iyiliklere, onları Mısırlılar'ın elinden kurtardığına sevindi. ¹⁰ <<Sizi Mısırlılar'ın ve firavunun elinden kurtaran RAB'be övgüler olsun>> dedi, <<Halkı Mısır'ın boyunduruğundan O kurtardı. ¹¹ Artık biliyorum ki, RAB bütün ilahlardan büyüktür. Çünkü onların gurur duyduğu şeylerin üstesinden geldi.>> ¹² Sonra Tanrı'ya yakmalık sunu* ve kurbanlar getirdi. Harun'la bütün İsrail ileri gelenleri, Musa'nın kayınbabasıyla Tanrı'nın huzurunda yemek yemeye geldiler.

Yitro'nun Öğüdü

(Yas.1:9-18)

¹³ Ertesi gün Musa halkın davalarına bakmak için yargı kürsüsüne çıktı. Halk sabahtan akşama kadar çevresinde ayakta durdu.

¹⁴ Kayınbabası Musa'nın halk için yaptıklarını görünce, <<Nedir bu, halka yaptığın?>> dedi, <<Neden sen tek başına yargıç olarak oturuyorsun da herkes sabahtan akşama kadar çevrende bekliyor?>>

¹⁵ Musa, <<Çünkü halk Tanrı'nın istemini bilmek için bana geliyor>> diye yanıtladı, ¹⁶ <<Ne zaman bir sorunları olsa, bana gelirler. Ben de taraflar arasında karar veririm; Tanrı'nın kurallarını, yasalarını onlara bildiririm.>>

¹⁷ Kayınbabası, <<Yaptığın iş iyi değil>> dedi, ¹⁸ <<Hem sen, hem de yanındaki halk tükeneceksiniz. Bu işi tek başına kaldıramazsın. Sana ağır gelir. ¹⁹ Beni dinle, sana öğüt vereyim. Tanrı seninle olsun. Tanrı'nın önünde halkı sen temsil etmeli, sorunlarını Tanrı'ya sen iletmelisin. ²⁰ Kuralları, yasaları halka öğret, izlemeleri gereken yolu, yapacakları işi göster. ²¹ Bunun yanısıra halkın arasından Tanrı'dan korkan, yetenekli, haksız kazançtan nefret eden dürüst adamlar seç; onları biner, yüzer, ellişer, onar kişilik toplulukların başına önder ata. ²² Halka sürekli onlar yargıçlık etsin. Büyük davaları sana getirsinler, küçük davaları kendileri çözsünler. Böylece işini paylaşmış olurlar. Yükün hafifler. ²³ Eğer böyle yaparsan, Tanrı da buyurursa, dayanabilirsin. Herkes esenlik içinde evine döner.>>

²⁴ Musa kayınbabasının sözünü dinledi. Söylediği her şeyi yerine getirdi. ²⁵ İsraililer arasından yetenekli adamlar seçti. Onları biner, yüzer, ellişer, onar kişilik toplulukların başına önder atadı. ²⁶ Halka sürekli yargıçlık eden bu kişiler zor davaları Musa'ya getirdiler, küçük davaları ise kendileri çözdüler. ²⁷ Sonra Musa kayınbabasını uğurladı. Yitro da ülkesine döndü.

İsraililer Sina Dağı'nda

19Bölüm

¹ İsraililer Mısır'dan çıktıktan tam üç ay sonra Sina Çölü'ne vardılar. ² Refidim'den yola çıkıp Sina Çölü'ne girdiler. Orada, Sina Dağı'nın karşısında konakladılar.

³ Musa Tanrı'nın huzuruna çıktı. RAB dağdan kendisine seslendi: <<Yakup soyuna, İsrail halkına şöyle diyeceksin: ⁴ Mısırlılar'a ne yaptığımı, sizi nasıl kartal kanatları üzerinde taşıyarak yanıma getirdiğimi gördünüz. ⁵ Şimdi sözümü dikkatle dinler, antlaşmama uyarsanız, bütün uluslar içinde öz halkım olursunuz. Çünkü yeryüzünün tümü benimdir. ⁶ Siz benim için kâhinler*fr* krallığı, kutsal ulus olacaksınız. İsraililer'e

---

böyle söyleyeceksin.>> ^{19:6} <<Kâhin>>: Tanrı ile insanlar arasında aracılık yapan ve Tanrı'ya kurban sunmak gibi dinsel işlerle uğraşan görevli. Kâhinin büyüçülük, falcılık, sihirbazlık, gaipten haber vermek gibi işlerle uğraşması söz konusu değildi. Bu uygulamalar Yas.18:9-14 ayetlerinde yasaklanmıştır.

⁷ Musa gidip halkın ileri gelenlerini çağırdı ve RAB'bin kendisine buyurduğu her şeyi onlara anlattı. ⁸ Bütün halk bir ağızdan, <<RAB'bin söylediği her şeyi yapacağız>> diye yanıtladılar. Musa halkın yanıtını RAB'be ilettiler.

⁹ RAB Musa'ya, <<Sana koyu bir bulut içinde geleceğim>> dedi, <<Öyle ki, seninle konuşurken halk işitsin ve her zaman sana güvensin.>> Musa halkın söylediklerini RAB'be ilettiler.

¹⁰ RAB Musa'ya, <<Git, bugün ve yarın halkı arındır>> dedi, <<Giysilerini yıkasınlar. ¹¹ Üçüncü güne hazır olsunlar. Çünkü üçüncü gün bütün halkın gözü önünde ben, RAB Sina Dağı'na ineceğim. ¹² Dağın çevresine sınır çiz ve halka de ki, <Sakın dağa çıkmayın, dağın eteğine de yaklaşmayın! Kim dağa dokunursa, kesinlikle öldürülecektir. ¹³ Ya taşlanacak, ya da okla vurulacak; ona insan eli değmeyecek. İster hayvan olsun ister insan, yaşamasına izin verilmeyecek.> Ancak boru uzun uzun çalınınca dağa çıkabilirler.>>

¹⁴ Sonra Musa dağdan halkın yanına inip onları arındırdı. Herkes giysilerini yıkadı. ¹⁵ Musa halka, <<Üçüncü güne hazır olun>> dedi, <<Bu süre içinde cinsel ilişkide bulunmayın.>>

¹⁶ Üçüncü günün sabahı gök gürledi, şimşekler çaktı. Dağın üzerinde koyu bir bulut vardı. Derken, çok güçlü bir boru sesi duyuldu. Ordugahta herkes titremeye başladı. ¹⁷ Musa halkın Tanrı'yla görüşmek üzere ordugahtan çıkmasına öncülük etti. Dağın eteğinde durdular. ¹⁸ Sina Dağı'nın her yanından duman tütüyordu. Çünkü RAB dağın üstüne ateş içinde inmişti. Dağdan ocak dumanı gibi duman çıkıyor, bütün dağ şiddetle sarsılıyordu. ¹⁹ Boru sesi gitgide yükselince, Musa konuştu ve Tanrı gök gürlemeleriyle onu yanıtladı. ²⁰ RAB Sina Dağı'nın üzerine indi, Musa'yı dağın tepesine çağırdı. Musa tepeye çıktı. ²¹ RAB, <<Aşağı inip halkı uyar>> dedi, <<Sakın beni görmek için sınırı geçmesinler, yoksa birçoğu ölür. ²² Bana yaklaşan kâhinler de kendilerini kutsasınlar, yoksa onları şiddetle cezalandırırım.>>

²³ Musa, <<Halk Sina Dağı'na çıkamaz>> diye karşılık verdi, <<Çünkü sen, <Dağın çevresine sınır çiz, onu kutsal kıl> diyerek bizi uyardın.>>

²⁴ RAB, <<Aşağı inip Harun'u getir>> dedi, <<Ama kâhinlerle halk huzuruma gelmek için sınırı geçmesinler. Yoksa onları şiddetle cezalandırırım.>> ²⁵ Bunun üzerine Musa aşağı inip durumu halka anlattı.

On Buyruk
(Yas.5:6-21)

20Bölüm

¹ Tanrı şöyle konuştu:

² <<Seni Mısır'dan, köle olduğun ülkeden çıkararak Tanrının RAB benim.

³ <<Benden başka tanrının olmayacak.

⁴ <<Kendine yukarıda gökyüzünde, aşağıda yeryüzünde ya da yer altındaki sularda yaşayan herhangi bir canlıya benzer put yapmayacaksın. ⁵ Putların önünde eğilmeyecek, onlara tapmayacaksın. Çünkü ben, Tanrının RAB, kıskanç bir Tanrı'yım. Benden nefret edenin babasının işlediği suçun hesabını çocuklarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım. ⁶ Ama beni seven, buyruklarıma uyan binlerce kuşağa*fs* sevgi gösteririm. ⁷ <<Kuşağa>> ya da <<Kişiye>>.

⁷ <<Tanrının RAB'bin adını boş yere ağzına almayacaksın. Çünkü RAB, adını boş yere ağzına alanları cezasız bırakmayacaktır.

⁸ <<Şabat Günü'nü* kutsal sayarak anımsa. ⁹ Altı gün çalışacak, bütün işlerini yapacaksın.

¹⁰ Ama yedinci gün bana, Tanrının RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır. O gün sen, oğlun,

---

kızın, erkek ve kadın kölen, hayvanların, aranızdaki yabancılar dahil, hiçbir iş yapmayacaksınız. ¹¹ Çünkü ben, RAB yeri göğü, denizi ve bütün canlıları altı günde yarattım, yedinci gün dinlendim. Bu yüzden Şabat Günü'nü kutsadım ve kutsal bir gün olarak belirledim.

¹² <<Annene babana saygı göster. Öyle ki, Tanrın RAB'bin sana vereceği ülkede ömrün uzun olsun.

¹³ <<Adam öldürmeyeceksin.

¹⁴ <<Zina etmeyeceksin.

¹⁵ <<Çalmayacaksın.

¹⁶ <<Komşuna karşı yalan yere tanıklık etmeyeceksin.

¹⁷ <<Komşunun evine, karısına, erkek ve kadın kölesine, öküzüne, eşeğine, hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin.>>

İsrailliler Korkuyor

(Yas.5:22-23)

¹⁸ Halk gök gürlemelerini, boru sesini duyup şimşekleri ve dağın başındaki dumanı görünce korkudan titremeye başladı. Uzakta durarak ¹⁹ Musa'ya, <<Bizimle sen konuş, dinleyelim>> dediler, <<Ama Tanrı konuşmasın, yoksa ölürüz.>>

²⁰ Musa, <<Korkmayın!>> diye karşılık verdi, <<Tanrı sizi denemek için geldi; Tanrı korkusu üzerinizde olsun, günah işlemeyesiniz diye.>>

²¹ Musa Tanrı'nın içinde bulunduğu koyu karanlığa yaklaşırken halk uzakta durdu.

Sunaklara İlişkin Yasalar

²² RAB Musa'ya şöyle dedi: <<İsrailliler'e de ki, <Göklerden sizinle konuştuğumu gördünüz. ²³ Benim yanımsıra başka ilahlar yapmayacaksınız, altın ya da gümüş ilahlar dökmeyeceksiniz. ²⁴ Benim için toprak bir sunak yapacaksınız. Yakmalık ve esenlik sunularınızı*, davarlarınızı, sığırlarınızı onun üzerinde sunacaksınız. Adımı anımsattığım her yere gelip sizi kutsayacağım. ²⁵ Eğer bana taş sunak yaparsanız, yontma taş kullanmayın. Çünkü kullanacağınız alet sunağın kutsallığını bozar. ²⁶ Sunağımın üzerine basamakla çıkmayacaksınız. Çünkü çıplak yeriniz görünebilir.>>

Kölelere Nasıl Davranmalı

(Yas.15:12-18)

21Bölüm

¹ <<İsrailliler'e şu ilkeleri bildir:

² <<İbrani bir köle satın alırsan, altı yıl kölelik edecek, ama yedinci yıl karşılık ödemediği takdirde özgür olacak. ³ Bekâr geldiyse, yalnız kendisi özgür olacak; evli geldiyse, karısı da özgür olacak. ⁴ Efendisi kendisine bir kadın verir ve o kadından çocukları olursa, kadın ve çocuklar efendisinde kalacak, yalnız kendisi gidecek.

⁵ <<Ama köle açıkça, <Ben efendimi, karımla çocuklarımı seviyorum, özgür olmak istemiyorum> derse, ⁶ efendisi onu yargıç huzuruna*^{fş}* çıkaracak. Kapıya ya da kapı sövesine yaklaştırıp kulağını bizle delecek. Böylece köle yaşam boyu efendisine hizmet edecek. ⁷ ^{21:6} <<Yargıç huzuru>> ya da <<Tanrı huzuru>>. Tanrı huzuru tapınma yeri anlamına gelebilir.

⁷ <<Eğer bir adam kızını cariye olarak satarsa, kız erkek köleler gibi özgür bırakılmayacak. ⁸ Efendisi kızla nişanlanır, sonra kızdan hoşlanmazsa, kızın geri alınmasına izin vermelidir. Kızı aldattığı için onu yabancılarla satamaz. ⁹ Eğer cariyeyi oğluna nişanlarsa, ona kendi kızı gibi davranmalıdır. ¹⁰ Eğer ikinci bir kadınla evlenirse, ilk karısını nafakadan, giysiden, karılık haklarından yoksun bırakmamalıdır. ¹¹ Eğer bu üç hakkı ona vermezse, kadın karşılıksız özgür olacaktır.>>

Şiddete Karşı Yasalar

¹² <<Kim birini vurup öldürürse, kendisi de kesinlikle öldürülecektir. ¹³ Ama olayda kasıt yoksa, ona ben izin vermişsem, size adamın kaçacağı yeri bildireceğim. ¹⁴ Eğer bir adam komşusuna düzen kurar, kasıtlı olarak saldırıp onu öldürürse, sunağıma bile kaçmış olsa, onu çıkarıp öldüreceksiniz.

¹⁵ <<Kim annesini ya da babasını döverse, kesinlikle öldürülecektir.

¹⁶ <<Kim adam kaçırırsa, onu ister satmış olsun, ister elinde tutsun, kesinlikle öldürülecektir.

¹⁷ <<Annesine ya da babasına lanet eden kesinlikle öldürülecektir.

¹⁸ <<Kavga çıkar, bir adam komşusuna taşla ya da yumrukla vurur, vurulan adam ölmeyip yatağa düşer, ¹⁹ sonra kalkıp değnekle dışarıda gezebilirse, vuran adam suçsuz sayılacaktır. Yalnız yaralının kaybettiği zamanın karşılığını ödeyecek ve tümüyle iyileşmesini sağlayacaktır.

²⁰ <<Bir adam erkek ya da kadın kölesini değnekle döerken öldürürse, kesinlikle cezalandırılacaktır. ²¹ Ama köle hemen ölmez, bir iki gün sonra ölürse, köle sahibi ceza görmeyecektir. Çünkü köle onun malı sayılır.

²² <<İki kişi kavga ederken gebe bir kadına çarpar, kadın erken doğum yapar ama başka bir zarar görmezse, saldırgan, kadının kocasının istediği ve yargıçların onayladığı miktarda para cezasına çarptırılacaktır. ²³⁻²⁵ Ama başka bir zarar varsa, cana karşılık can, göze karşılık göz, dişe karşılık diş, ele karşılık el, ayağa karşılık ayak, yanığa karşılık yanık, yaraya karşılık yara, bereye karşılık bere ödenecektir.

²⁶ <<Bir adam erkek ya da kadın kölesini gözüne vurarak kör ederse, gözüne karşılık onu özgür bırakacaktır. ²⁷ Eğer erkek ya da kadın kölesinin dişini kırarsa, dişine karşılık onu özgür bırakacaktır.>>

Mal Sahiplerinin Sorumluluğu

²⁸ <<Eğer bir boğa bir erkeği ya da kadını boynuzuyla vurup öldürürse, kesinlikle taşlanacak ve eti yenmeyecektir. Boğanın sahibi ise suçsuz sayılacaktır. ²⁹ Ama saldırganlığı bilinen bir boğanın sahibi uyarılmasına karşın boğasına sahip çıkmazsa ve boğası bir erkeği ya da kadını öldürürse, hem boğa taşlanacak, hem de sahibi öldürülecektir. ³⁰ Ancak, boğanın sahibinden para cezası istenirse, istenen miktarı ödeyerek canını kurtarabilir. ³¹ Boğa ister erkek, ister kız çocuğunu öldürsün, aynı kural uygulanacaktır. ³² Eğer boğa bir erkek ya da kadın köleyi öldürürse, kölenin efendisine otuz şekel*ft* gümüş verilecek ve boğa taşlanacaktır. ^{tt}21:32 <<Otuz şekel>>:

Yaklaşık 345 gr.

³³ <<Bir adam bir çukur açar ya da kazdığı çukurun üzerini örtmezse ve çukura bir boğa ya da bir eşek düşerse, ³⁴ çukuru kazan hayvanın bedelini ödeyecektir. Parayı hayvanın sahibine verecek, ölü hayvan kendisinin olacaktır.

³⁵ <<Bir adamın boğası komşusunun boğasını yaralar, yaralı boğa ölürse, sağ boğayı satıp parasını paylaşacak, ölü hayvanı da bölüşeceklerdir. ³⁶ Eğer boğanın saldırgan olduğu ve sahibinin ona sahip çıkmadığı biliniyorsa, boğaya karşılık boğa verecek ve ölü hayvan kendisine kalacaktır.>>

Mala İlişkin Yasalar

22Bölüm

¹ <<Bir adam öküz ya da davar çalıp boğazlar ya da satarsa, bir öküzü karşılık beş öküz, bir koyuna karşılık dört koyun ödeyecektir.

² <<Bir hırsız bir eve girerken yakalanıp öldürülürse, öldüren kişi suçlu sayılmaz. ³ Ancak olay güneş doğduktan sonra olmuşsa, kan dökmekten sorumlu sayılır.

<<Hırsız çaldığının karşılığını kesinlikle ödemelidir. Hiçbir şeyi yoksa, hırsızlık yaptığı için köle olarak satılacaktır. ⁴ Çaldığı mal -öküz, eşek ya da koyun- sağ olarak elinde

---

yakalanırsa, iki katını ödeyecektir.

⁵ <<Tarlada ya da bağda hayvanlarını otlatan bir adam, hayvanlarının başkasının tarlasında otlamasına izin verirse, zararı kendi tarlasının ya da bağının en iyi ürünleriyle ödeyecektir.

⁶ <<Birinin yaktığı ateş dikenlere sıçrar, ekin demetleri, tarladaki ekin ya da tarla yanarsa, yangın çıkaran kişi zararı ödeyecektir.

⁷ <<Biri komşusuna saklasın diye parasını ya da eşyasını emanet eder ve bunlar komşusunun evinden çalınırsa, hırsız yakalandığında iki katını ödemelidir. ⁸ Ama hırsız yakalanmazsa, komşusunun eşyasına el uzatıp uzatmadığının anlaşılması için ev sahibi yargıç*fu* huzuruna çıkmalıdır. ⁹ Emanete ihanet edilen konularda, öküz, eşek, koyun, giysi, herhangi bir kayıp eşya için <Bu benimdir> diyen her iki taraf sorunu yargıcın*fu* huzuruna getirmelidir. Yargıcın suçlu bulunduğu kişi komşusuna iki kat ödeyecektir. ¹⁰22:8,9 <<Yargıç>> ya da <<Tanrı>>.

¹⁰ <<Bir adam komşusuna korusun diye eşek, öküz, koyun ya da herhangi bir hayvan emanet ettiğinde, hayvan ölür, sakatlanır ya da kimse görmeden çalınırsa, ¹¹ komşusu adamın malına el uzatmadığına ilişkin RAB'bin huzurunda ant içmelidir. Mal sahibi bunu kabul edecek ve komşusu bir şey ödemeyecektir. ¹² Ama mal gerçekten ondan çalınmışsa, karşılığı sahibine ödenmelidir. ¹³ Emanet hayvan parçalanmışsa, adam parçalarını kanıt olarak göstermelidir. Parçalanmış hayvan için bir şey ödemeyecektir.

¹⁴ <<Biri komşusundan bir hayvan ödünç alır, sahibi yokken hayvan sakatlanır ya da ölürse, karşılığını ödemelidir. ¹⁵ Ama sahibi hayvanla birlikteyse, ödünç alan karşılığını ödemeyecektir. Hayvan kiralanmışsa, kayıp ödenen kiraya sayılmalıdır.>>

Sosyal Sorumluluklar

¹⁶ <<Eğer biri nişanlı olmayan bir kızı aldatıp onunla yatarsa, başlık parasını ödemeli ve onunla evlenmelidir. ¹⁷ Babası kızını ona vermeyi reddederse, adam normal başlık parası neyse onu ödemelidir.

¹⁸ <<Büyücü kadını yaşatmayacaksınız.

¹⁹ <<Hayvanlarla cinsel ilişki kuran herkes öldürülecektir.

²⁰ <<RAB'den başka bir ilaha kurban kesen ölüm cezasına çarptırılacaktır.

²¹ <<Yabancıya haksızlık ve baskı yapmayacaksınız. Çünkü siz de Mısır'da yabancıydınız.

²² <<Dul ve öksüz hakkı yemeyeceksiniz. ²³ Yerseniz, bana feryat ettiklerinde onları kesinlikle iştirim. ²⁴ Öfkem alevlenir, sizi kılıçtan geçiririm. Kadınlarınız dul, çocuklarınız öksüz kalır.

²⁵ <<Halkıma, aranızda yaşayan bir yoksula ödünç para verirseniz, ona tefeci gibi davranmayacaksınız. Üzerine faiz eklemeyeceksiniz. ²⁶ Komşunuzun abasını rehin alırsanız, gün batmadan geri vereceksiniz. ²⁷ Çünkü tek örtüsü abasıdır, ancak onunla örtünebilir. Onsuz nasıl yatar? Bana feryat ederse işiteceğim, çünkü ben iyilikseverim.

²⁸ <<Tanrı'ya sövmeyeceksiniz. Halkınızın önderine lanet etmeyeceksiniz.

²⁹ <<Ürününüzü ve şıranızı sunmakta gecikmeyeceksiniz. İlk doğan oğullarınızı bana vereceksiniz. ³⁰ Öküzlerinize, davarlarınıza da aynı şeyi yapacaksınız. Yedi gün analarıyla kalacaklar, sekizinci gün onları bana vereceksiniz.

³¹ <<Benim kutsal halkım olacaksınız. Bunun içindir ki, kırdan parçalanmış hayvanların etini yemeyecek, köpeklerin önüne atacaksınız.>>

Adalet ve Doğruluk Yasaları

23Bölüm

¹ <<Yalan haber taşımayacaksınız. Haksız yere tanıklık ederek kötü kişiye yan çıkmayacaksınız.

² <<Kötülük yapan kalabalığı izlemeyeceksiniz. Bir davada çoğunluktan yana konuşarak

adaleti saptırmayacaksınız. ³ Duruşmada yoksulu kayırmayacaksınız.

⁴ <<Düşmanınızın yolunu şaşırılmış öküzüne ya da eşeğine rastlarsanız, onu kendisine geri götüreceksiniz. ⁵ Sizden nefret eden kişinin eşeğini yük altında çökmüş görürseniz, kendi haline bırakıp gitmeyecek, ona yardımcı olacaksınız.

⁶ <<Duruşmada yoksula karşı adaleti saptırmayacaksınız. ⁷ Yalandan uzak duracak, suçsuz ve doğru kişiyi öldürmeyeceksiniz. Çünkü ben kötü kişiyi aklamam.

⁸ <<Rüşvet almayacaksınız. Çünkü rüşvet göreni kör eder, haklıyı haksız çıkarır.

⁹ <<Yabancıya baskı yapmayacaksınız. Yabancılığın ne olduğunu bilirsiniz. Çünkü siz de Mısır'da yabancıydınız.

¹⁰ <<Toprağınızı altı yıl ekecek, ürününü toplayacaksınız. ¹¹ Ama yedinci yıl nadasa bırakacaksınız; öyle ki, halkınızın arasındaki yoksullar yiyecek bulabilsin, onlardan artakalanı da yabanıl hayvanlar yesin. Bağınıza ve zeytinliğinize de aynı şeyi yapın.

¹² <<Altı gün çalışacak, yedinci gün dinleneceksiniz. Böylece hem öküzünüz, eşeğiniz dinlenir, hem de kadın kölenizin oğulları ve yabancılar rahat eder.

¹³ <<Söylediğim her şeyi yerine getirin. Başka ilahların adını anmayın, ağzınıza almayın.>>

Üç Bayram

(Çık.34:18-26; Yas.16:1-17)

¹⁴ <<Yılda üç kez bana bayram yapacaksınız. ¹⁵ Size buyurduğum gibi, Aviv ayının* belirli günlerinde yedi gün mayasız ekmek yiyerek Mayasız Ekmek Bayramı'nı* kutlayacaksınız. Çünkü Mısır'dan o ay çıktınız.

<<Kimse huzuruma eli boş çıkmasın.

¹⁶ <<Tarlaya ektiğiniz ürünleri biçtiğinizde ilk ürünlerle Hasat Bayramı'nı* kutlayacaksınız.

<<Yıl sonunda tarladan ürünlerinizi topladığınızda Ürün Devşirme Bayramı'nı* kutlayacaksınız.

¹⁷ <<Bütün erkekleriniz yılda üç kez ben Egemen RAB'bin huzuruna çıkacaklar.

¹⁸ <<Evinizde maya bulunduğu sürece bana kurban kesmeyeceksiniz.

<<Bayramda bana kurban edilen hayvanın yağı sabaha bırakılmamalı.

¹⁹ <<Toprağınızın seçme ilk ürünlerini Tanrınız RAB'bin Tapınağı'na getireceksiniz.

<<Oğlağı anasının sütünde haşlamayacaksınız.>>

Tanrı Meleği Öncülük Ediyor

²⁰ <<Yolda sizi koruması, hazırladığım yere götürmesi için önünüzden bir melek gönderiyorum. ²¹ Ona dikkat edin, sözünü dinleyin, başkaldırmayın. Çünkü beni temsil ettiği için başkaldırınızı bağışlamaz. ²² Ama onun sözünü dikkatle dinler, bütün söylediklerimi yerine getirirseniz, düşmanlarınıza düşman, hasımlarınıza hasım olacağım. ²³ Meleğim önünüzden gidecek, sizi Amor, Hitit*, Periz, Kenan, Hiv ve Yevus topraklarına götürecektir. Onları yok edeceğim. ²⁴ Onların ilahları önünde eğilmeyecek, tapınmayacaksınız; törelerini izlemeyeceksiniz. Tersine, ilahlarını yok edecek, dikili taşlarını büsbütün parçalayacaksınız. ²⁵ Tanrınız RAB'be tapacaksınız. Ekmeğinizi, suyunuzu bereketli kılacak, aranızdaki hastalıkları yok edeceğim. ²⁶ Ülkenizde kısır ve çocuk düşüren kadın olmayacak. Size uzun ömür vereceğim.

²⁷ <<Dehşetimi önünüzden gönderecek, karşılaşacağınız bütün halkları şaşkına çevireceğim. Düşmanlarınız önünüzden kaçacak. ²⁸ Hivliler'i, Kenanlılar'ı, Hititler'i önünüzden kovmaları için önünüzde eşekarısı*fü* göndereceğim. ²⁹ Ama onları bir yıl içinde kovmayacağım. Yoksa ülke viran olur, yabanıl hayvanlar çoğaldıkça çoğalır, sayıları sizi aşar. ³⁰ Siz çoğalınca, toprağı yurt edininceye dek onları azar azar kovacağım. ^{üü}23:28 <<Eşekarısı>>: İbranice sözcüğün anlamı kesin bilinmiyor. Dehşet ya da bir çeşit hastalık anlamına da gelebilir.

³¹ <<Sınırlarınızı Kızıldeniz'den* Filist Denizi'ne*fv*, çölden Fırat Irmağı'na kadar genişleteceğim. Ülke halkını elinize teslim edeceğim. Onları önünüzden kovacaksınız. ³² Onlarla ya da ilahlarıyla antlaşma yapmayacaksınız. ³³ Onları ülkenizde barındırmayacaksınız. Yoksa bana karşı günah işlemenize neden olurlar. İlahlarına taparsanız, size tuzak olur.>> ^{VV}23:31 <<Filist Denizi>>: Akdeniz.

Antlaşma Onaylanıyor

24Bölüm

¹ RAB Musa'ya, <<Sen, Harun, Nadav, Avihu ve İsrail ileri gelenlerinden yetmiş kişi bana gelin>> dedi, <<Bana uzaktan tapın. ² Yalnız sen bana yaklaşacaksın. Ötekiler yaklaşmamalı. Halk seninle dağa çıkmamalı.>>

³ Musa gidip RAB'bin bütün buyruklarını, ilkelerini halka anlattı. Herkes bir ağızdan, <<RAB'bin her söylediğini yapacağız>> diye karşılık verdi. ⁴ Musa RAB'bin bütün buyruklarını yazdı. Sabah erkenden kalkıp dağın eteğinde bir sunak kurdu, İsrail'in on iki oymağını simgeleyen on iki taş sütun dikti. ⁵ Sonra İsraili gençleri gönderdi. Onlar da RAB'be yakmalık sunular* sundular, esenlik kurbanları olarak boğalar kestiler. ⁶ Musa kanın yarısını leğenlere doldurdu, öbür yarısını sunağın üzerine döktü. ⁷ Sonra antlaşma kitabını alıp halka okudu. Halk, <<RAB'bin her söylediğini yapacağız, O'nu dinleyeceğiz>> dedi.

⁸ Musa leğenlerdeki kanı halkın üzerine serpti ve, <<Bütün bu sözler uyarınca, RAB'bin sizinle yaptığı antlaşmanın kanı budur>> dedi.

⁹ Sonra Musa, Harun, Nadav, Avihu ve İsrail ileri gelenlerinden yetmiş kişi dağa çıkarak ¹⁰ İsrail'in Tanrısı'nı gördüler. Tanrı'nın ayakları altında laciverttaşını andıran bir döşeme vardı. Gök gibi duruydu. ¹¹ Tanrı İsrail soylularına zarar vermedi. Tanrı'yı gördüler, sonra yiyip içtiler.

¹² RAB Musa'ya, <<Dağa, yanıma gel>> dedi, <<Burada bekle, halkın öğrenmesi için üzerine yasalarla buyrukları yazdığım taş levhaları sana vereceğim.>>

¹³ Musa'yla yardımcısı Yeşu hazırlandılar. Musa Tanrı Dağı'na çıkarken, ¹⁴ İsrail ileri gelenlerine, <<Geri dönünceye kadar bizi burada bekleyin>> dedi, <<Harun'la Hur aranızda; kimin sorunu olursa onlara başvursun.>>

¹⁵ Musa dağa çıkınca, bulut dağı kapladı. ¹⁶ RAB'bin görkemi Sina Dağı'nın üzerine indi. Bulut dağı altı gün örttü. Yedinci gün RAB bulutun içinden Musa'ya seslendi. ¹⁷ RAB'bin görkemi İsraililer'e dağın doruğunda yakıcı bir ateş gibi görünüyordu. ¹⁸ Musa bulutun içinden dağa çıktı. Kırk gün kırk gece dağda kaldı.

Buluşma Çadırı için Armağanlar

(Çık.35:4-9)

25Bölüm

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² <<İsraililer'e söyle, bana armağan getirsinler. Gönülden veren herkesin armağanını alın. ³ Onlardan alacağınız armağanlar şunlardır: Altın, gümüş, tunç*; ⁴ lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, ⁵ deri*fy*, kırmızı boyalı koç derisi, akasya ağacı, ⁶ kandil için zeytinyağı, mesh yağıyla güzel kokulu buhur için baharat, ⁷ başkâhinin efoduyla* göğüslüğü* için oniks ve öbür kakma taşlar. ^{YY}25:5 <<Deri>>: Yunus balığı derisi olabilir.

⁸ <<Aralarında yaşamam için bana kutsal bir yer yapsınlar. ⁹ Konutu ve eşyalarını sana göstereceğim örneğe tıpatıp uygun yapın.>>

Antlaşma Sandığı

(Çık.37:1-9)

¹⁰ <<Akasya ağacından bir sandık yapsınlar. Boyu iki buçuk*fz*, eni ve yüksekliği birer buçuk arşın*fa* olsun. ¹¹ İçini de dışını da saf altınla kapla. Çevresine altın

pervaz yap. ¹² Dört altın halka döküp dört ayağına tak. İki bir yanda, ikisi öbür yanda olacak. ¹³ Akasya ağacından sııklar yapıp altınla kapla. ¹⁴ Sandığın taşınması için sııkları yanlardaki halkalara geçir. ¹⁵ Sııklar sandığın halkalarında kalacak, çıkarılmayacak. ¹⁶ Antlaşmanın taş levhalarını sana vereceğim. Onları sandığın içine koy. ^{zz}25:10,17 <<İki buçuk arşın>>: Yaklaşık 1.1 m. ^{aa}25:10,17 <<Bir buçuk arşın>>: Yaklaşık 70 cm.

¹⁷ <<Saf altından bir Bağışlanma Kapağı*fb* yap. Boyu iki buçuk, eni bir buçuk arşın olacak. ¹⁸ Kapağın iki kenarına dövme altından birer Keruv* yap. ¹⁹ Keruvlar'dan birini bir kenara, öbürünü öteki kenara, kapakla tek parça halinde yap. ²⁰ Keruvlar yukarı doğru açık kanatlarıyla kapağı örtecek. Yüzleri birbirine dönük olacak ve kapağa bakacak. ²¹ Kapağı sandığın üzerine, sana vereceğim taş levhaları ise sandığın içine koy. ²² Seninle orada, Levha Sandığı'nın*fc* üstündeki Keruvlar arasında, Bağışlanma Kapağı'nın*fb* üzerinde görüşeceğim ve İsraililer için sana buyruklar vereceğim.>> ^{bb}25:17,22 <<Bağışlanma Kapağı>> diye çevrilen İbranice <<Kapporet>> sözcüğü Tanrı'nın öfkesinin yatırıldığı, halkın günahlarının bağışlanıp Tanrı'yla barıştırıldığı özel yeri ifade ediyordu. ^{cc}25:22 <<Levha Sandığı>>: Antlaşma Sandığı diye de bilinir.

Üzerinde Ekmek Sunulan Masa

(Çık.37:10-16)

²³ <<Akasya ağacından bir masa yap. Boyu iki*fc*, eni bir*fd*, yüksekliği bir buçuk arşın*fe* olacak. ²⁴ Masayı saf altınla kapla. Çevresine altın pervaz yap. ²⁵ Pervazın çevresine dört parmak eninde bir kenarlık yaparak altın pervazla çevir. ²⁶ Masa için dört altın halka yap, dört ayak üzerindeki dört köşeye yerleştir. ²⁷ Masanın taşınması için sııkların içinden geçeceği halkalar kenarlığa yakın olmalı. ²⁸ Sııkları akasya ağacından yap, altınla kapla. Masa onlarla taşınacak. ²⁹ Masa için saf altından tabaklar, sahanlar, dökmelek sunu testileri, tasları yap. ³⁰ Ekmekleri sürekli olarak huzuruma, masanın üzerine koyacaksın.>> ^{cc}25:23 <<İki arşın>>: Yaklaşık 90 cm. ^{dd}25:23 <<Bir arşın>>: Yaklaşık 45 cm. ^{ee}25:23 <<Bir buçuk arşın>>: Yaklaşık 70 cm.

Kandillik

(Çık.37:17-24)

³¹ <<Saf altından bir kandillik yap. Ayağı, gövdesi dövme altın olsun. Çanak, tomurcuk ve çiçek motifleri kendinden olsun. ³² Kandillik üç kolu bir yanda, üç kolu öteki yanda olmak üzere altı kollu olacak. ³³ Her kolda badem çiçeğini andıran üç çanak, tomurcuk ve çiçek motifi bulunacak. Altı kol da aynı olacak. ³⁴ Kandilliğin gövdesinde badem çiçeğini andıran dört çanak, tomurcuk ve çiçek motifi olacak. ³⁵ Kandillikten yükselen ilk iki kolun, ikinci iki kolun, üçüncü iki kolun altında kendinden birer tomurcuk bulunacak. Toplam altı kol olacak. ³⁶ Tomurcukları, kolları tek parça olan kandillik saf dövme altından olacak. ³⁷ <<Kandillik için yedi kandil yap; kandiller karşısını aydınlatacak biçimde yerleştirilsin. ³⁸ Fital maşaları, tablaları saf altından olacak. ³⁹ Bütün takımları dahil kandilliğe bir talant*ff* saf altın harcanacak. ⁴⁰ Her şeyi sana dağda gösterilen örneğe göre yapmaya dikkat et.>> ^{ff}25:39 <<Bir talant>>: Yaklaşık 34.5 kg.

Tanrı'nın Konutu

(Çık.36:8-38)

26Bölüm

¹ <<Tanrı'nın Konutu'nu on perdeden yap. Perdeler lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden olsun, üzeri Keruvlar'la* ustaca süslensin. ² Her perdenin boyu yirmi sekiz*fg*, eni dört arşın*fh* olmalı. Bütün perdeler aynı ölçüde olacak. ³ Perdeler beşer beşer birbirine eklenecek iki takım perde yapılacak. ⁴ Birinci takımın kenarına lacivert ilmekler aç. Öbür takımın kenarına da aynı şeyi yap. ⁵ Birinci takımın ilk perdesiyle ikinci takımın son perdesine ellişer ilmek aç. İlmekler birbirine karşı

olmalı. ⁶ Elli altın kopça yap, perdeleri kopçalayarak çadırı birleştir. Böylece konut tek parça haline gelecek. ^g26:2 <<Yirmi sekiz arşın>>: Yaklaşık 12.6 m. ^h26:2,8 <<Dört arşın>>: Yaklaşık 1.8 m.

⁷ <<Konutun üstünü kaplayacak çadır için keçi kılından on bir perde yap. ⁸ Her perdenin boyu otuz*fi*, eni dört arşın olacak. On bir perde de aynı ölçüde olmalı. ⁹ Beş perde birbirine, altı perde birbirine birleştirilecek. Altıncı perdeyi çadırın önünde katla. ¹⁰ Her iki perde takımının kenarlarına ellişerilmek aç. ¹¹ Elli tunç* kopça yap, kopçaları ilmeklere geçir ki, çadır tek parça haline gelsin. ¹² Çadırın perdelerinden artan yarım perde konutun arkasından sarkacak. ¹³ Perdelerin uzun kenarlarından artan kumaş çadırın yanlarından birer arşın*fi* sarkarak konutu örtecek. ¹⁴ Çadır için kırmızı boyalı koç derilerinden bir örtü, onun üstüne de deriden*fj* başka bir örtü yap. ¹¹26:8 <<Otuz arşın>>: Yaklaşık 13.5 m. ¹²26:13 <<Bir arşın>>: Yaklaşık 45 cm. ¹³26:14 <<Deri>>:

Yunus balığı derisi olabilir.

¹⁵ <<Konut için akasya ağacından dikine çerçeveler yap. ¹⁶ Her çerçevenin boyu on*fk*, eni bir buçuk arşın*fl* olacak. ¹⁷ Çerçevelerin birbirine uyan iki paralel çıkıntısı olacak. Konutun bütün çerçevelerini aynı biçimde yapacaksın. ¹⁸ Konutun güneyi için yirmi çerçeve yap. ¹⁹ Her çerçevenin altında iki çıkıntı için birer taban olmak üzere, yirmi çerçevenin altında kırk gümüş taban yap. ²⁰⁻²¹ Konutun öbür yanı, yani kuzeyi için de yirmi çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere kırk gümüş taban yap. ²² Konutun batıya bakacak arka tarafı için altı çerçeve yap. ²³ Arkada konutun köşeleri için iki çerçeve yap. ²⁴ Bu köşe çerçevelerinin alt tarafı ayrı kalacak, üst tarafı ise birinci halkayla birleştirilecek. İki köşeyi oluşturan iki çerçeve aynı biçimde olacak. ²⁵ Böylece sekiz çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere on altı gümüş taban olacak. ^k26:16 <<On arşın>>: Yaklaşık 4.5 m. ¹¹26:16 <<Bir buçuk arşın>>: Yaklaşık 70 cm.

²⁶⁻²⁷ <<Konutun bir yanındaki çerçeveler için beş, öbür yanındaki çerçeveler için beş, batıya bakan arka tarafındaki çerçeveler için de beş olmak üzere akasya ağacından kirişler yap. ²⁸ Çerçevelerin ortasındaki kiriş çadırın bir ucundan öbür ucuna geçecek. ²⁹ Çerçeveleri ve kirişleri altınla kapla, kirişlerin geçeceği halkaları da altından yap.

³⁰ <<Konutu dağda sana gösterilen plana göre yap.

³¹ <<Lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden bir perde yap; üzerini Keruvlar'la ustaca süsle. ³² Dört gümüş taban üstünde duran akasya ağacından altın kaplı dört direk üzerine as. Çengelleri altın olacak. ³³ Perdeyi kopçaların altına asıp Levha Sandığı'nı perdenin arkasına koy. Perde Kutsal Yer'le* En Kutsal Yer'i* birbirinden ayıracak.

³⁴ Bağışlanma Kapağı'nı En Kutsal Yer'de bulunan Levha Sandığı'nın üzerine koy. ³⁵ Masayı perdenin öbür tarafına, konutun kuzeye bakan yanına yerleştir; kandilliği masanın karşısına, konutun güney tarafına koy.

³⁶ <<Çadırın giriş bölümüne lacivert, mor, kırmızı iplikle özenle dokunmuş ince ketenden nakışlı bir perde yap. ³⁷ Perdeyi asmak için akasya ağacından beş direk yap, altınla kapla. Çengelleri de altın olacak. Direkler için tunçtan beş taban dök.>>

Yakmalık Sunu Sunağı

(Çık.38:1-7)

27Bölüm

¹ <<Sunağı akasya ağacından kare biçiminde yap. Eni ve boyu beşer arşın*fm*, yüksekliği üç arşın*fn* olacak. ² Dört üst köşesine kendinden boynuzlar yaparak hepsini tunçla* kapla. ³ Sunak için yağ ve kül kovaları, kürekler, çanaklar, büyük çatallar, ateş kapları yap. Tümünü tunç olacak. ⁴ Ağ biçiminde tunç bir ızgara da yap, dört köşesine birer tunç halka tak. ⁵ Izgarayı sunağın kenarının altına koy. Öyle ki, aşağı doğru sunağın yarısına yetişsin. ⁶ Sunak için akasya ağacından sıriklar yap,

tunçla kapla. ⁷ Sırıklar halkalara geçirilecek ve sunak taşınırken iki yanında olacak. ⁸ Sunağı tahtadan, içi boş yapacaksın. Tıpkı dağda sana gösterildiği gibi olacak.>> ^{mm}27:1 <<Beş arşın>>: Yaklaşık 2.3 m. ⁿⁿ27:1 <<Üç arşın>>: Yaklaşık 1.4 m.

Konutun Avlusu

(Çık.38:9-20)

⁹ <<Konuta bir avlu yap. Avlunun güney tarafı için yüz arşın*fo* boyunda, özenle dokunmuş ince keten perdeler yapacaksın. ¹⁰ Perdeler için yirmi direk yapılacak; direklerin tabanları tunç*, çengelleri ve çengel çemberleri gümüş olacak. ¹¹ Kuzey tarafı için yüz arşın boyunda perdeler, yirmi direk, direkler için yirmi tunç taban yapılacak. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüşten olacak. ^{oo}27:9,11,18 <<Yüz arşın>>: Yaklaşık 45 m.

¹² <<Avlunun batı tarafı için elli arşın*fö* boyunda perde, on direk, on taban yapılacak. ¹³ Doğuya bakan tarafta avlunun eni elli arşın olacak. ¹⁴ Girişin bir tarafında on beş arşın*fp* boyunda perde, üç direk ve üç taban olacak. ¹⁵ Girişin öbür tarafında da on beş arşın boyunda perde, üç direk ve üç taban olacak. ^{öö}27:12,13,18 <<Elli arşın>>: Yaklaşık 22.5 m. ^{pp}27:14,15 <<On beş arşın>>: Yaklaşık 6.8 m.

¹⁶ <<Avlunun girişinde lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yirmi arşın*fr* boyunda nakışlı bir perde olacak. Dört direği ve dört tabanı bulunacak. ¹⁷ Avlunun çevresindeki bütün direkler gümüş çemberlerle donatılacak. Çengelleri gümüş, tabanları tunç olacak. ¹⁸ Avlunun boyu yüz, eni elli, çevresindeki perdelerin yüksekliği beş arşın*fs* olacak. Perdeleri özenle dokunmuş ince ketenden, tabanları tunçtan olacak. ¹⁹ Konutta her türlü hizmet için kullanılacak bütün aletler, konutun ve avlunun bütün kazıkları da tunçtan olacak.>> ^{xx}27:16 <<Yirmi arşın>>: Yaklaşık 9 m. ^{ss}27:18 <<Beş arşın>>: Yaklaşık 2.3 m.

Rab'bin Huzurunda Yanan Işık

(Lev.24:1-3)

²⁰ <<İsrail halkına buyruk ver, kandilin sürekli yanıp ışık vermesi için saf sıkma zeytinyağı getirsinler. ²¹ Harun'la oğulları kandilleri benim huzurunda, Buluşma Çadırı'nda*fs*, Levha Sandığı'nın önündeki perdenin dışında, akşamdan sabaha kadar yanar tutacaklar. İsraililer için kuşaklar boyunca sürekli bir kural olacak bu.>> ^{ss}27:21 <<Buluşma Çadırı>>: İnsanların Tanrı'ya danıştıkları yer (bkz. Çık.33:7-10).

Kâhin Giysileri

(Çık.39:1-7)

28Bölüm

¹ <<Bana kâhinlik etmeleri için İsraililer arasından ağabeyin Harun'u, oğulları Nadav, Avihi, Elazar ve İtamar'ı yanına al. ² Ağabeyin Harun'a görkem ve saygınlık kazandırmak için kutsal giysiler yap. ³ Bilgelik verdiğim becerikli adamlara söyle, Harun'a giysi yapsınlar. Öyle ki, bana kâhinlik etmek için kutsal kılınmış olsun. ⁴ Yapacakları giysiler şunlardır: Göğüslük*, efod*, kaftan, nakışlı mintan, sarık, kuşak. Bana kâhinlik etmeleri için ağabeyin Harun'a ve oğullarına bu kutsal giysileri yapacaklar. ⁵ Altın sırma, lacivert, mor, kırmızı iplik, ince keten kullanacaklar.>>

Efod

(Çık.39:2-7)

⁶ <<Efodu* altın sırmayla, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden ustaca yapacaklar. ⁷ Bağlanabilmesi için iki köşesine takılmış ikişer omuzluğu olacak. ⁸ Efodun üzerinde efod gibi ustaca dokunmuş bir şerit olacak. Efodun bir parçası gibi lacivert, mor, kırmızı iplikle, altın sırmayla, özenle dokunmuş ince ketenden olacak. ⁹⁻¹⁰ İki oniks taşı alacak, İsrailoğulları'nın adlarını, doğuş sırasına göre altısını birinin, altısını ötekinin üzerine

oyacaksın. ¹¹⁻¹² İsrailoğulları'nın adlarını bu iki taşın üzerine usta oymacıların mühür oyduğu gibi oyacaksın. Taşları altın yuvalar içine koyduktan sonra İsraililer'in anılması için efodun omuzluklarına tak. Harun, anılmaları için onların adlarını RAB'bin önünde iki omuzunda taşıyacak. ¹³⁻¹⁴ Altın yuvalar ve saf altından iki zincir yap. Zincirleri örme kordon gibi yapıp yuvalara yerleştir.>>

Göğüslük

(Çık.39:8-21)

¹⁵ <<Usta işi bir karar göğüslüğü* yap. Onu da efod* gibi, altın sırmayla, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yap. ¹⁶ Dört köşe, eni ve boyu birer karış*ft* olacak; ikiye katlanacak. ¹⁷ Üzerine dört sıra taş yuvası kak. Birinci sırada yakut, topaz, zümrüt; ¹⁸ ikinci sırada firuze, laciverttaşı, aytaşı; ¹⁹ üçüncü sırada gökyakut, agat, ametist; ²⁰ dördüncü sırada sarı yakut, oniks ve yeşim olacak. Taşlar altın yuvalara kakılacak. ²¹ On iki taş olacak. Üzerlerine mühür oyar gibi İsrailoğulları'nın adları bir bir oyulacak. Bu taşlar İsrail'in on iki oymağını simgeleyecek. ²²28:16 <<Bir karış>>: Yaklaşık 22.5 cm.

²² <<Göğüslük için saf altından örme zincirler yap. ²³ İki altın halka yap, göğüslüğün üst iki köşesine birer halka koy. ²⁴ İki örme altın zinciri göğüslüğün köşelerindeki halkalara tak. ²⁵ Zincirlerin öteki iki ucunu iki yuvanın üzerinden geçirerek efodun ön tarafına, omuzlukların üzerine bağla. ²⁶ İki altın halka daha yap; her birini göğüslüğün alt iki köşesine, efoda bitişik iç kenarına tak. ²⁷ İki altın halka daha yap; efodun önündeki omuzluklara alttan, dikişe yakın, ustaca dokunmuş şeridin yukarisına tak. ²⁸ Göğüslüğün halkalarıyla efodun halkaları lacivert kordonla birbirine bağlanacak. Öyle ki, göğüslük efodun ustaca dokunmuş şeridinin yukarisında kalsın ve efodan ayrılmasın.

²⁹ <<Harun Kutsal Yer'e* girerken, İsrailoğulları'nın adlarının yazılı olduğu karar göğüslüğünü yüreğinin üzerinde taşıyacak. Öyle ki, ben, RAB halkımı sürekli anımsayayım. ³⁰ Urim'le Tummim'i* karar göğüslüğünün içine koy; öyle ki, Harun ne zaman huzuruma çıksa yüreğinin üzerinde olsunlar. Böylece Harun İsrailoğulları'nın karar vermek için kullandıkları Urim'le Tummim'i RAB'bin huzurunda sürekli yüreğinin üzerinde taşıyacak.>>

Öbür Kâhin Giysileri

(Çık.39:22-31)

³¹ <<Efodun* altına giyilen kaftanı salt lacivert iplikten yap. ³² Ortasında baş geçecek kadar bir boşluk bırak. Yırılmaması için boşluğun kenarlarını yaka gibi dokuyarak çevir.

³³ Kaftanın kenarını çepeçevre lacivert, mor, kırmızı iplikten nar motifleriyle beze, aralarına altın çingiraklar tak. ³⁴ Eteğin ucu bir altın çingirak, bir nar, bir altın çingirak, bir nar olmak üzere çepeçevre kaplanacak. ³⁵ Harun hizmet ederken bu kaftanı giyecek. En Kutsal Yer'e*, huzuruma girip çıkarken duyulan çingirak sesi onun ölmediğini gösterecek.

³⁶ <<Saf altından bir levha yap ve üzerine mühür oyar gibi <RAB'be adanmıştır> sözünü oy; ³⁷ lacivert bir kordonla sarığın ön tarafına bağla. ³⁸ Harun onu alnında taşıyacak. İsraililer kutsal bağışlarını getirirken suç işlemişlerse, suçlarını Harun taşıyacak; onlar önümde kabul görsün diye levha sürekli Harun'un alnında bulunacak.

³⁹ <<İnce ketenden işlemeli bir mintan doku, ince ketenden bir sarık, bir de nakışlı kuşak yap.

⁴⁰ <<Harun'un oğullarına mintanlar, kuşaklar, görkem ve saygınlık kazandıracak başlıklar yap. ⁴¹ Bu giysileri ağabeyin Harun'a ve oğullarına giydir; sonra bana kâhinlik etmeleri için onları meshedip* ata ve kutsal kıl.

⁴² <<Edep yerlerini örtmek için onlara keten donlar yap. Boyu belden uyluğa kadar olacak. ⁴³ Harun'la oğulları Buluşma Çadırı'na girdiklerinde ya da Kutsal Yer'de* hizmet etmek üzere sunağa yaklaştıklarında, suç işleyip ölmek için bu donları giyecekler. Harun ve soyundan gelenler için sürekli bir kural olacak bu.>>

Kâhinliğe Atanma (Lev.8:1-36)

29Bölüm

¹ <<Bana kâhinlik edebilmeleri için, Harun'la oğullarını kutsal kılmak üzere şunları yap: Bir boğa ile iki kusursuz koç al. ² İnce buğday unundan mayasız ekmek, zeytinyağıyla yoğrulmuş mayasız pideler, üzerine yağ sürülmüş mayasız yufkalar yap. ³ Bunları bir sepete koyup boğa ve iki koçla birlikte bana getir. ⁴ Harun'la oğullarını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirip yıka. ⁵ Giysileri al; mintanı, efodun* altına giyilen kaftanı, efodu ve göğüslüğü* Harun'a giydir. Efodun ustaca dokunmuş şeridini bağla. ⁶ Başına sarığı sar, üzerine de kutsal tacı koy. ⁷ Sonra mesh yağını al, başına dökerek onu meshet*. ⁸ Harun'un oğullarını öne çıkarıp onlara mintan giydir. ⁹ Bellerine kuşak bağla, başlarına başlık koy. Kalıcı bir kural olarak kâhinlik onların işi olacak. Böylece Harun'la oğullarını atamış olacaksın.

¹⁰ <<Boğayı Buluşma Çadırı'nın önüne getir, Harun'la oğulları ellerini boğanın başına koysunlar. ¹¹ Boğayı huzurumda, Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde keseceksin. ¹² Kanını parmağınla sunağın boynuzlarına sür, artan kanı sunağın dibine dök. ¹³ Hayvanın bağırsak ve işkembe yağlarını, karaciğer perdesini, böbreklerini ve böbrek yağlarını sunağın üzerinde yakacaksın. ¹⁴ Etini, derisini, gübresini de ordugahın dışında yak. Bu günah sunusudur*.

¹⁵ <<Bir koç getir, Harun'la oğulları ellerini koçun başına koysunlar. ¹⁶ Koçu sen kes. Kanını sunağın her yanına dök. ¹⁷ Koçu parçalara ayırıp bağırsaklarını, işkembesini, ayaklarını yıka, başla öteki parçaların yanına koy. ¹⁸ Sonra koçun tümünü sunağın üzerinde yak. Bu RAB'be sunulan yakmalık sunu*, RAB'bi hoşnut eden koku, O'nun için yakılan sunudur.

¹⁹ <<Öteki koçu getir, Harun'la oğulları ellerini koçun başına koysunlar. ²⁰ Koçu sen kes. Kanını Harun'la oğullarının sağ kulak memelerine, sağ el ve ayaklarının baş parmaklarına sür. Artan kanı sunağın her yanına dök. ²¹ Sunağın üzerindeki kanı ve mesh yağını Harun'la oğullarının ve giysilerinin üzerine serp. Böylece Harun'la oğulları ve giysileri kutsal kılınmış olacak.

²² <<Koçun yağını, kuyruk yağını, bağırsak ve işkembe yağlarını, karaciğer perdesini, böbreklerini, böbrek yağlarını ve sağ budunu al. -Çünkü bu, biri göreve atanırken kesilen koçtur.- ²³ Huzurumdaki mayasız ekme sepetinden bir somun, yağlı pide ve yufka al, ²⁴ hepsini Harun'la oğullarının eline ver. Bunları benim huzurumda sallamalık sunu olarak salla, ²⁵ sonra ellerinden alıp sunakta yakmalık sunuyla birlikte beni hoşnut eden koku olarak yak. Bu, RAB için yakılan sunudur.

²⁶ <<Harun'un atanması için sunulacak koçun döşünü huzurumda sallamalık sunu olarak salla. O döş senin payın olacak. ²⁷ Harun'la oğullarının atanması için kesilen koçun sallanmış olan döşüyle bağış olarak sunulan budunu bana ayır. ²⁸ İsraililer bunları sürekli Harun'la oğullarının payına ayıracak. Bu, İsraililer'in RAB'be sunduğu esenlik kurbanlarından biridir.

²⁹ <<Harun'un kutsal giysileri, kendinden sonra oğullarına kalacak. Meshedilip atanırlarken bu giysileri giyecekler. ³⁰ Harun'un yerine kâhin olan oğlu, Kutsal Yer'de* hizmet etmek üzere Buluşma Çadırı'na girdiğinde yedi gün bu giysileri giyecek.

³¹⁻³² <<Harun'la oğulları göreve atanırken kesilen koçun etini kutsal bir yerde haşlayacaksın. Haşlanan eti ve sepetteki ekmeği Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde yiyecekler. ³³ Atanıp kutsal kılınmaları için günahları bağışlatan bu sunuları yalnız onlar yiyebilir. Yabancı biri yiyemez, çünkü bu sunular kutsaldır. ³⁴ Atanmaları için kesilen kurbanın etinden ya da ekmekten sabaha artan olursa, yakacaksın. Bunlar yenmeyecek, çünkü kutsaldır.

³⁵ <<Harun'la oğulları için sana buyurduklarımın hepsini yap. Atanmaları yedi gün sürecek. ³⁶ Günah bağışlatmak için günah sunusu olarak her gün bir boğa sunacaksın. Sunağı

arındırmak için günah sunusu sun, kutsal kılmak için de meshet. ³⁷ Yedi gün sunağı arındırarak kutsal kılacaksın. Böylece sunak çok kutsal olacak. Ona dokunan her şey de kutsal sayılacaktır.>>

Günlük Sunular

(Say.28:1-8)

³⁸ <<Düzenli olarak her gün sunağın üzerinde bir yaşında iki erkek kuzu sunacaksınız. ³⁹ Kuzunun birini sabah, öbürünü akşamüstü sunun. ⁴⁰ Kuzuyla birlikte dörtte bir hin*fu* sıkma zeytinyağıyla yoğrulmuş onda bir efa*fü* ince un ve dökmelik sunu olarak dörtte bir hin*fu* şarap sunacaksınız. ⁴¹ Öbür kuzuyu akşamüstü, beni hoşnut eden koku, yakılan sunu olarak, sabahki gibi tahıl sunusu* ve dökmelik sunuyla birlikte bana sunacaksınız. ^{uu}29:40 <<Dörtte bir hin>>: Yaklaşık 0.9 lt. ^{üü}29:40 <<Onda bir efa>>: Yaklaşık 1.3 kg.

⁴² <<Bu yakmalık sunu Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde, RAB'bin huzurunda, kuşaklar boyu sürekli sunulacaktır. Musa'yla konuşmak için İsrail halkıyla orada buluşacağım. ⁴³ İsraililer'le buluşurken çadır görkemimle kutsal kılınacak.

⁴⁴ <<Buluşma Çadırı'nı ve sunağı kutsal kılacak, Harun'la oğullarını bana kâhinlik etmeleri için görevlendireceğim. ⁴⁵ İsraililer arasında yaşayacak, onların Tanrısı olacağım.

⁴⁶ Anlayacaklar ki, aralarında yaşamak için onları Mısır'dan çıkararak Tanrıları RAB benim. Tanrıları RAB benim.>>

Buhur Sunağı

(Çık.37:25-28)

30Bölüm

¹ <<Üzerinde buhur yakmak için akasya ağacından bir sunak yap. ² Kare biçiminde, boyu ve eni birer arşın*fv*, yüksekliği iki arşın*fy*, boynuzları kendinden olacak. ³ Üstünü, yanlarını, boynuzlarını saf altınla kapla. Çevresine altın pervaz yap. ⁴ İki yandaki pervazın altına iki altın halka yap. Bunlar sunağın taşınması için sıırıkların geçmesine yarayacak. ⁵ Sırııkları akasya ağacından yap ve altınla kapla. ⁶ Sunağı Levha Sandığı'nın karşısındaki perdenin, sandığın üzerindeki Bağışlanma Kapağı'nın önüne, seninle buluşacağım yere koy. ^{vv}30:2 <<Bir arşın>>: Yaklaşık 45 cm. ^{yü}30:2 <<İki arşın>>: Yaklaşık 90 cm.

⁷ <<Harun her sabah kandillerin bakımını yaparken sunağın üzerinde güzel kokulu buhur yakacak. ⁸ Akşamüstü kandilleri yakarken yine buhur yakacak. Böylece huzurumda kuşaklar boyunca sürekli buhur yanacak. ⁹ Sunağın üzerinde başka buhur, yakmalık sunu* ya da tahıl sunusu* sunmayacaksınız; üzerine dökmelik sunu dökmeyeceksiniz. ¹⁰ Harun yılda bir kez sunağın boynuzlarını arındıracak. Kuşaklarınız boyunca yılda bir kez günahları bağışlatmak için sunulan sununun kanıyla sunağı arındıracak. Sunak ben RAB için çok kutsaldır.>>

Bağışlanma Bedeli

¹¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹² <<İsraililer'in sayımını yaptığın zaman, herkes canına karşılık bana bedel ödeyecektir. Öyle ki, sayım yapılırken başlarına bela gelmesin.

¹³ Sayılan herkes armağan olarak bana yarım kutsal yerin şekeli*fz* verecektir. -Bir şekel yirmi geradır.- ¹⁴ Sayılan yirmi yaşındaki ve daha yukarı yaştaki herkes bana armağan verecektir. ¹⁵ Canlarınızın bedeli olarak bu armağanı verdiğinizde, zengin yarım şekelden fazla, yoksul yarım şekelden eksik vermeyecek. ¹⁶ İsraililer'den bedel olarak verilen paraları toplayacak, Buluşma Çadırı'nın hizmetinde kullanacaksın. Bu paralar canlarınızın bedeli olarak ben, RAB'be İsraililer'i hep anımsatacak.>> ^{zz}30:13

<<Yarım kutsal yerin şekeli>>: Yaklaşık 5 gr.

Yıkanma Kazanı

(Çık.38:8)

¹⁷ RAB Musa'ya şöyle dedi: ¹⁸ <<Yıkılmak için tunç* bir kazan yap. Ayaklığı da tunçtan olacak. Buluşma Çadırı ile sunağın arasına koyup içine su doldur. ¹⁹ Harun'la oğulları ellerini, ayaklarını orada yıkayacaklar. ²⁰⁻²¹ Buluşma Çadırı'na girmeden ya da RAB için yakılan sunuyu sunarak hizmet etmek üzere sunağa yaklaşmadan önce, ölmek için ellerini, ayaklarını yıkamalılar. Harun'la soyunun bütün kuşakları boyunca sürekli bir kural olacak bu.>>

Mesh Yağı

²² RAB Musa'ya şöyle dedi: ²³ <<Şu nadide baharatı al: 500 şekel*fa* sıvı mür*, yarısı kadar, yani 250'şer şekel*fb* güzel kokulu tarçın ve kamış, ²⁴ 500 kutsal yerin şekeli*fa* hıyarşembe, bir hin*fc* de zeytinyağı. ²⁵ Bunlardan itriyatçı ustalığıyla güzel kokulu kutsal bir mesh yağı yap. Ona kutsal mesh yağı denecek. ²⁶⁻²⁸ Buluşma Çadırı'nı, Levha Sandığı'nı, masayla takımlarını, kandillikle takımlarını, buhur sunağını, yakmalık sunu* sunağıyla bütün takımlarını, kazanı ve kazan ayaklığını hep bu yağla meshet*. ²⁹ Onları kutsal kıl ki, çok kutsal olsunlar. Onlara değen her şey kutsal sayılacaktır. ^{aa}30:23,24 <<500 kutsal yerin şekeli>>: Yaklaşık 5 kg. ^{bb}30:23 <<250 şekel>>: Yaklaşık 2.5 kg. ^{cc}30:24 <<Bir hin>>: Yaklaşık 3.6 lt.

³⁰ <<Bana kâhin olmaları için Harun'la oğullarını meshedip kutsal kıl. ³¹ İsraililer'e de ki, <Kuşaklarınız boyunca bu kutsal mesh yağı yalnız benim için kullanılacak. ³² İnsan bedenine dökülmeyecek. Aynı reçeteye benzeri yapılmayacak. O kutsaldır ve sizin için kutsal olacaktır. ³³ Onun benzerini yapan ya da kâhin olmayan birinin üzerine döken herkes halkının arasından atılacaktır.>>

Buhur

³⁴ Sonra RAB Musa'ya şöyle dedi: <<Güzel kokulu baharat -kara günnük, onika*fç*, kasnı ve saf günnük- al. Hepsi aynı ölçüde olsun. ³⁵ Bir itriyatçı ustalığıyla bunlardan güzel kokulu bir buhur yap. Tuzlanmış, saf ve kutsal olacak. ³⁶ Birazını çok ince döv, Buluşma Çadırı'nda seninle buluşacağım yere, Levha Sandığı'nın önüne koy. Sizin için çok kutsal olacaktır. ³⁷ Aynı reçeteye kendinize buhur yapmayacaksınız. Onu RAB için kutsal sayacaksınız. ³⁸ Kim koklamak için aynısını yaparsa halkının arasından atılacaktır.>> ^{cc}30:34 <<Onika>>: Kızıldeniz'de bulunan bir tür midye kabuğundan yapılan güzel kokulu bir baharat olduğu sanılıyor.

Besalel ve Oholiav Ustalar

(Çık.35:30-35)

31Bölüm

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² <<Bak, Yahuda oymağından özellikle Hur oğlu Uri oğlu Besalel'i seçtim. ³ Beceri, anlayış, bilgi ve her türlü ustalık vermek için onu ruhumla doldurdum. ⁴ Öyle ki, altın, gümüş, tunç* işleyerek ustaca yapıtlar üretsini; ⁵ taş kesme ve kakmada, ağaç oymacılığında, her türlü sanat dalında çalışsın. ⁶ Ayrıca Dan oymağından Ahisamak oğlu Oholiav'ı onunla çalışması için görevlendirdim. Sana buyurduğum işlerin hepsini yapabilsinler diye öteki becerikli adamlara üstün yetenek verdim. ⁷ Buluşma Çadırı'nı, Levha Sandığı'nı, sandığın üzerindeki Bağışlanma Kapağı'nı, çadırın bütün takımlarını, ⁸ masayla takımlarını, saf altın kandillikle takımlarını, buhur sunağını, ⁹ yakmalık sunu* sunağıyla takımlarını, kazanla kazan ayaklığını, ¹⁰ dokunmuş giysileri -Kâhin Harun'un kutsal giysileriyle oğullarının kâhin giysilerini- ¹¹ mesh yağını, kutsal yer için güzel kokulu buhuru tam sana buyurduğum gibi yapınlar.>>

Şabat: Dinlenme Günü

¹² RAB Musa'ya şöyle buyurdu: ¹³ <<İsraililer'e de ki, <Şabat* günlerimi kesinlikle tutmalısınız. Çünkü o sizinle benim aramda kuşaklar boyu sürecek bir belirtidir. Böylece anlayacaksınız ki, sizi kutsal kılan RAB benim.

¹⁴ << Şabat Günü'nü tutmalısınız, çünkü sizin için kutsaldır. Kim onun kutsallığını bozarsa, kesinlikle öldürülmeli. O gün çalışan herkes halkının arasından atılmalı. ¹⁵ Altı gün çalışılacak; ama yedinci gün RAB'be adanmış Şabat'tır, dinlenme günüdür. Şabat Günü çalışan herkes kesinlikle öldürülmelidir. ¹⁶ İsraililer, sonsuza dek sürecek bir antlaşma gereği olarak, Şabat Günü'nü kuşaklar boyu kutlamaya özen gösterecekler. ¹⁷ Bu, İsraililer'le benim aramda sürekli bir belirti olacaktır. Çünkü ben, RAB yeri göğü altı günde yarattım, yedinci gün işe son verip dinlendim.>>>

¹⁸ Tanrı Sina Dağı'nda Musa'yla konuşmasını bitirince, üzerine eliyle antlaşma koşullarını yazdığı iki taş levhayı ona verdi.

Altın Buzağı

(Yas.9:7-29)

32Bölüm

¹ Halk Musa'nın dağdan inmediğini, geciktiğini görünce, Harun'un çevresine toplandı. Ona, <<Kalk, bize öncülük edecek bir ilah yap>> dediler, <<Bizi Mısır'dan çıkaran adama, Musa'ya ne oldu bilmiyoruz!>>

² Harun, <<Karılarınızın, oğullarınızın, kızlarınızın kulağındaki altın küpeleri çıkarıp bana getirin>> dedi. ³ Herkes kulağındaki küpeyi çıkarıp Harun'a getirdi. ⁴ Harun altınları topladı, oymacı aletiyle buzağı biçiminde dökme bir put yaptı. Halk, <<Ey İsraililer, sizi Mısır'dan çıkaran Tanrınız budur!>> dedi.

⁵ Harun bunu görünce, buzağının önünde bir sunak yaptı ve, <<Yarın RAB'bin onuruna bayram olacak>> diye ilan etti. ⁶ Ertesi gün halk erkenden kalkıp yakmalık sunular* sundu, esenlik sunuları* getirdi. Yiyip içmeye oturdu, sonra kalkıp çılginca eğlendi.

⁷ RAB Musa'ya, <<Aşağı in>> dedi, <<Mısır'dan çıkardığın halkın baştan çıktı. ⁸ Buyurduğum yoldan hemen saptılar. Kendilerine dökme bir buzağı yaparak önünde tapındılar, kurban kestiler. <Ey İsraililer, sizi Mısır'dan çıkaran ilahınız budur!> dediler.>>

⁹ RAB Musa'ya, <<Bu halkın ne inatçı olduğunu biliyorum>> dedi, ¹⁰ <<Şimdi bana engel olma, bırak öfkem alevlensin, onları yok edeyim. Sonra seni büyük bir ulus yapacağım.>>

¹¹ Musa Tanrısı RAB'be yalvardı: <<Ya RAB, niçin kendi halkına karşı öfken alevlensin? Onları Mısır'dan büyük kudretinle, güçlü elinle çıkardın. ¹² Neden Mısırlılar, <Tanrı kötü amaçla, dağlarda öldürmek, yeryüzünden silmek için onları Mısır'dan çıkardı> desinler? Öfkelenme, vazgeç halkına yapacağın kötülükten. ¹³ Kullanın İbrahim'i, İshak'ı, İsrail'i anımsa. Onlara kendi üzerine ant içtin, <Soyunuzu gökteki yıldızlar kadar çoğaltacağım. Söz verdiğim bu ülkenin tümünü soyunuza vereceğim. Sonsuza dek onlara miras olacak> dedin.>>

¹⁴ Böylece RAB halkına yapacağını söylediği kötülükten vazgeçti.

¹⁵ Musa döndü, elinde antlaşma koşulları yazılı iki taş levhayla dağdan indi. Levhaların ön ve arka iki yüzü de yazılıydı. ¹⁶ Onları Tanrı yapmıştı, üzerlerindeki oyma yazılar O'nun yazısıydı.

¹⁷ Yeşu, bağrıışan halkın sesini duyunca, Musa'ya, <<Ordugahtan savaş sesi geliyor!>> dedi.

¹⁸ Musa şöyle yanıtladı:

<<Ne yenenlerin,
Ne de yenilenlerin sesidir bu;
Ezgiler duyuyorum ben.>>

¹⁹ Musa ordugaha yaklaşınca, buzağıyı ve oynayan insanları gördü; çok öfkeleni. Elindeki taş levhaları fırlatıp dağın eteğinde parçaladı. ²⁰ Yaptıkları buzağıyı alıp yaktı, toz haline gelinceye dek ezdi, sonra suya serpererek İsraililer'e içirdi.

²¹ Harun'a, <<Bu halk sana ne yaptı ki, onları bu korkunç günaha sürükledin?>> dedi.

²² Harun, <<Öfkelenme, efendim!>> diye karşılık verdi, <<Bilirsin, halk kötülüğe

eğilimlidir. ²³ Bana, <Bize öncülük edecek bir ilah yap. Bizi Mısır'dan çıkaran adama, Musa'ya ne oldu bilmiyoruz> dediler. ²⁴ Ben de, <Kimde altın varsa çıkarsın> dedim. Altınlarını bana verdiler. Ateşe atınca, bu buzağı ortaya çıktı!>>

²⁵ Musa halkın başıboş hale geldiğini gördü. Çünkü Harun onları dizginlememiş, düşmanlarına alay konusu olmalarına neden olmuştu. ²⁶ Musa ordugahın girişinde durdu, <<RAB'den yana olanlar yanıma gelsin!>> dedi. Bütün Levililer çevresine toplandı.

²⁷ Musa şöyle dedi: <<İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, <Herkes kılıcını kuşansın. Ordugahta kapı kapı dolaşarak kardeşini, komşusunu, yakınını öldürsün.>> ²⁸ Levililer Musa'nın buyruğunu yerine getirdiler. O gün halktan üç bine yakın adam öldürüldü. ²⁹ Musa, <<Bugün kendinizi RAB'be adanmış oldunuz>> dedi, <<Herkes öz oğluna, öz kardeşine düşman kesildiği için bugün RAB sizi kutsadı.>>

³⁰ Ertesi gün halka, <<Korkunç bir günah işlediniz>> dedi, <<Şimdi RAB'bin huzuruna çıkacağım. Belki günahınızı bağışlayabilirim.>>

³¹ Sonra RAB'be dönerek, <<Çok yazık, bu halk korkunç bir günah işledi>> dedi, <<Kendilerine altın put yaptılar. ³² Lütfen günahlarını bağışla, yoksa yazdığım kitaptan adımı sil.>>

³³ RAB, <<Kim bana karşı günah işlediyse onun adını sileceğim>> diye karşılık verdi, ³⁴ <<Şimdi git, halkı sana söylediğim yere götür. Meleğim sana öncülük edecek. Ama zamanı gelince günahlarından ötürü onları cezalandıracağım.>>

³⁵ RAB halkı cezalandırdı. Çünkü Harun'a buzağı yaptırmışlardı.

Horev'den Ayrılma Hazırlığı

33Bölüm

¹ RAB Musa'ya, <<Buradan git>> dedi, <<Sen ve Mısır'dan çıkardığın halk İbrahim'e, İshak'a, Yakup'a, <Orayı senin soyuna vereceğim> diye ant içtiğim topraklara gidin. ²⁻³ Süt ve bal akan ülkeye senden önce bir melek gönderecek, Kenan, Amor, Hitit*, Periz, Hiv ve Yevus halklarını oradan kovacağım. Ben sizinle gelmeyeceğim, çünkü inatçı insanlarsınız. Belki sizi yolda yok ederim.>>

⁴ Halk bu kötü haberi duyunca yasa büründü. Kimse takı takmadı. ⁵ Çünkü RAB Musa'ya şöyle demişti: <<İsraililer'e de ki, <Siz inatçı insanlarsınız. Bir an aranızda kalsam, sizi yok ederim. Şimdi üzerinizdeki takıları çıkarın, size ne yapacağıma karar vereyim.>> ⁶ Böylece Horev Dağı'ndan sonra İsraililer takılarını çıkardı.

Musa ve Rab'bin Görkemi

⁷ Musa bir çadır alır, ordugahın dışına, biraz öteye kurardı. Ona <Buluşma Çadırı> derdi. Kim RAB'be danışmak istese, ordugahın dışındaki Buluşma Çadırı'na giderdi. ⁸ Musa ne zaman çadıra gitse, bütün halk kalkar, herkes çadırının girişinde durarak Musa içeri girinceye kadar arkasından bakardı. ⁹ Musa çadıra girince, bulut sütunu aşağı iner, RAB Musa'yla konuştuğu sürece girişi kapardı. ¹⁰ Bulut sütununun çadırın girişinde durduğunu gören herkes kalkar, kendi çadırının girişinde tapınırdı. ¹¹ RAB Musa'yla iki arkadaş gibi yüz yüze konuşurdu. Sonra Musa ordugaha dönerdi. Ama genç yardımcısı Nun oğlu Yeşu çadırdan çıkmazdı.

¹² Musa RAB'be şöyle dedi: <<Bana, <Bu halka öncülük et> diyorsun, ama kimi benimle göndereceğini söylemedin. Bana, <Seni adınla tanıyorum, senden hoşnudum> demiştin.

¹³ Eğer benden hoşnutsan, lütfen şimdi bana yollarını göster ki, seni daha iyi tanıyıp hoşnut etmeye devam edeyim. Unutma, bu ulus senin halkındır.>>

¹⁴ RAB, <<Varlığım sana eşlik edecek>> diye yanıtladı, <<Seni rahata kavuşturacağım.>>

¹⁵ Musa, <<Eğer varlığın bize eşlik etmeyecekse, bizi buradan çıkarma>> dedi,

¹⁶ <<Yoksa benden ve halkından hoşnut kaldığın nereden bilinecek? Bize eşlik etmeden, değil mi? Ancak o zaman benimle halkın yeryüzünün öteki halklarından ayırt edilebiliriz.>>

¹⁷ RAB, <<Söylediğin gibi yapacağım>> dedi, <<Çünkü senden hoşnut kaldım, adınla tanıyorum seni.>>

¹⁸ Musa, <<Lütfen görkemini bana göster>> dedi.

¹⁹ RAB, <<Bütün iyiliğimi önünden geçireceğim>> diye karşılık verdi, <<Adımı, RAB adını senin önünde duyuracağım. Merhamet ettiğime merhamet edeceğim, acıdığıma acıyacağım. ²⁰ Ancak, yüzümü görmene izin veremem. Çünkü yüzümü gören yaşayamaz.>> ²¹ Sonra, <<Yakınımda bir yer var>> dedi, <<Orada, kayanın üzerinde dur. ²² Görkemim oradan geçerken seni kayanın kovuğuna sokup geçinceye kadar elimle örteceğim. ²³ Elimi kaldırdığımda, sırtımı göreceksin. Ama yüzüm görülmeyecek.>>

Antlaşma Yenileniyor

34Bölüm

¹ RAB Musa'ya, <<Öncekiler gibi iki taş levha kes>> dedi, <<Kırdığın levhaların üzerindeki sözleri onlara yazacağım. ² Sabaha kadar hazırlan, sabah olunca Sina Dağı'na çık; dağın tepesinde, huzurunda dur. ³ Senden başka kimse dağa çıkmasın, dağın hiçbir yerinde kimse görülmesin. Dağın eteğinde davar ya da sığır da otlamasın.>>

⁴ Musa öncekiler gibi iki taş levha kesti. RAB'bin buyurduğu gibi sabah erkenden kalktı, taş levhaları yanına alarak Sina Dağı'na çıktı. ⁵ RAB bulutun içinde oraya inip onunla birlikte durdu ve adını RAB olarak duyurdu. ⁶ Musa'nın önünden geçerek, <<Ben RAB'bim>> dedi, <<RAB, acıyan, lütfeden, tez öfkelenmeyen, sevgisi engin ve sadık Tanrı. ⁷ Binlercesine sevgi gösterir, suçlarını, isyanlarını, günahlarını bağışlarım. Hiçbir suçu cezasız bırakmam. Babaların işlediği suçun hesabını oğullarından, torunlarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım.>>

⁸ Musa hemen yere kapanıp tapındı. ⁹ <<Ya Rab, eğer benden hoşnutsan, lütfen bizimle gel>> dedi, <<Bunlar inatçı insanlardır. Sen suçlarımızı, günahlarımızı bağışla. Bizi kendi mirasın olarak benimse.>>

¹⁰ RAB, <<Senin halkınla bir antlaşma yapıyorum>> dedi, <<Onların önünde dünyada ve öteki uluslar arasında görülmemiş harikalar yapacağım. Arasında yaşadığım halk neler yapabileceğini görecek. Senin için korkunç şeyler yapacağım. ¹¹ Bugün sana verdiğim buyruğu tut. Amor, Kenan, Hitit*, Periz, Hiv ve Yevus halklarını senin önünden kovacağım. ¹² Gideceğin ülkedeki insanlarla antlaşma yapmaktan kaçın. Çünkü bu senin için bir tuzak olur. ¹³ Onların sunaklarını yıkacak, dikili taşlarını parçalayacak, Aşera* putlarını keseceksiniz. ¹⁴ Başka ilahlara tapmayacaksınız. Çünkü ben adı Kıskaç bir RAB'bim, kıskaç bir Tanrı'yım. ¹⁵ Ülke halkıyla herhangi bir antlaşma yapmayın. Yoksa onlar başka ilahlara gönül verir, kurban keserken sizi de çağırırlar; siz de gider yersiniz. ¹⁶ Kızlarını oğullarınıza alırsınız. Kızlar başka ilahlara gönül verirken oğullarınızı da artlarından sürükler.

¹⁷ <<Dökme putlar yapmayacaksınız.

¹⁸ <<Size buyurduğum gibi, Aviv ayının* belirli günlerinde yedi gün mayasız ekmek yiyerek Mayasız Ekmek Bayramı'nı* kutlayacaksınız. Çünkü Mısır'dan Aviv ayında çıktınız.

¹⁹ <<Bütün ilk doğanlar benimdir; ister sığır, ister davar olsun, ilk doğan erkek hayvanlarınızın tümü bana aittir. ²⁰ İlk doğan sıpanın bedelini bir kuzuyla ödeyin. Bedelini ödemeyecekseniz, sıpanın boynunu kıracaksınız. Bütün ilk doğan oğullarınızın bedelini ödemelisiniz.

<<Kimse huzuruma eli boş çıkmasın.

²¹ <<Altı gün çalışacak, yedinci gün dinleneceksiniz. Ekim, biçim vakti bile olsa dinleneceksiniz.

²² <<İlk buğday biçiminde Haftalar Bayramı*, yıl sonunda da Ürün Devşirme Bayramı* yapacaksınız. ²³ Bütün erkekleriniz yılda üç kez İsrail'in Tanrısı ben Egemen RAB'bin huzuruna çıkacaklar. ²⁴ Öteki ulusları önünüzden kovacak, sınırlarınızı genişleteceğim. Yılda

üç kez Tanrınız RAB'bin önüne çıktığınız zaman, kimse ülkenize göz dikemeyecek.

²⁵ <<Evinizde maya bulunduğu sürece bana kurban kesmeyeceksiniz. Fısh* kurbanı sabaha bırakılmayacak.

²⁶ <<Toprağınızın seçme ilk ürünlerini Tanrınız RAB'bin Tapınağı'na getireceksiniz. <<Oğlağı anasının sütünde haşlamayacaksınız.>>

²⁷ RAB Musa'ya, <<Bunları yaz>> dedi, <<Çünkü seninle ve İsraililer'le bu sözlere dayanarak antlaşma yaptım.>> ²⁸ Musa orada kırk gün kırk gece RAB'le birlikte kaldı. Ağzına ne ekmek koydu, ne de su. Antlaşma sözlerini, on buyruğu taş levhaların üzerine yazdı.

Musa Sina Dağı'ndan İniyor

²⁹ Musa elinde iki antlaşma levhasıyla Sina Dağı'ndan indi. RAB'le konuştuğu için yüzü ışıldıyordu, ama kendisi bunun farkında değildi. ³⁰ Harun'la İsraililer Musa'nın ışıldayan yüzünü görünce, ona yaklaşmaya korktular. ³¹ Musa onları yanına çağırdı. Harun'la İsrail topluluğunun bütün önderleri çevresine toplandılar. Musa onlarla konuştu. ³² Sonra herkes ona yaklaştı. Musa RAB'bin Sina Dağı'nda kendisine bildirdiği bütün buyrukları onlara verdi.

³³ Konuşmasını bitirdikten sonra, yüzüne bir peçe taktı. ³⁴ Ama ne zaman konuşmak için RAB'bin huzuruna çıksa, ayrılıncaya kadar peçeyi kaldırırdı. Dönünce de kendisine verilen buyrukları İsraililer'e bildirir, ³⁵ İsraililer de onun ışıldayan yüzünü görürlerdi. Sonra Musa içeri girip RAB'le görüşünceye kadar yine peçeyi takardı.

Şabat Kuralları

(Çık.31:12-18)

35Bölüm

¹ Musa bütün İsrail topluluğunu çağırarak, <<RAB'bin yapmanızı buyurduğu işler şunlardır>> dedi, ² <<Altı gün çalışacaksınız. Ama yedinci gün sizin için kutsal Şabat*, RAB'be adanmış dinlenme günü olacaktır. O gün çalışan herkes öldürülecektir. ³ Şabat Günü konutlarınızda ateş yakmayacaksınız.>>

Konuta Getirilen Armağanlar

(Çık.25:1-7; 39:32-41)

⁴ Musa bütün İsrail topluluğuna seslenerek şöyle dedi: <<RAB'bin buyruğu şudur: ⁵ ⁷ Aranızda armağanlar toplayıp RAB'be sunacaksınız. İstekli olan herkes RAB'be altın, gümüş, tunç*; lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, deri*fd*, kırmızı boyalı koç derisi, akasya ağacı armağan etsin. ⁸ Kandil için zeytinyağı; mesh yağı ve güzel kokulu buhur için baharat; ⁹ başkâhinin efoduyla* göğüslüğü* için oniks ve öbür kakma taşları getirsin. ¹⁰ ¹¹ <<Aranızdaki bütün becerikli kişiler gelip RAB'bin buyurduğu her şeyi yapsın.

¹¹ Konutu, çadırın iç ve dış örtüsünü, kopçalarını, çerçevelerini, kirişlerini, direklerini, tabanlarını; ¹² sandığı ve sııklarını, Bağışlanma Kapağı'nı, bölme perdesini, ¹³ masayla sııklarını, bütün masa takımlarını, huzura konan ekmekleri*; ¹⁴ ışık için kandilliği ve takımlarını, kandilleri, kandiller için zeytinyağını; ¹⁵ buhur sunağını ve sııklarını, mesh yağını, güzel kokulu buhuru; konutun giriş bölümündeki perdeyi; ¹⁶ yakmalık sunu* sunağını ve tunç ızgarasını, sııklarını, bütün takımlarını, kazanı ve kazan ayaklığını; ¹⁷ avlunun çevresindeki perdeleri, direkleri, direk tabanlarını, avlu kapısındaki perdeyi, ¹⁸ konutun ve avlunun kazıklarıyla iplerini; ¹⁹ kutsal yerde hizmet etmek için dokunmuş giysileri -Kâhin Harun'un giysileriyle oğullarının kâhin giysilerini- yapsınlar.>>

²⁰ İsrail topluluğu Musa'nın yanından ayrıldı. ²¹ Her istekli, hevesli kişi Buluşma Çadırı'nın yapımı, hizmeti ve kutsal giysiler için RAB'be armağan getirdi. ²² Kadın erkek herkes istekle geldi, RAB'be her çeşit altın takı, broş, küpe, yüzük, kolye getirdi. RAB'be armağan ettikleri bütün takılar altındı. ²³ Ayrıca kimde lacivert, mor, kırmızı iplik; ince keten, keçi kılı, deri, kırmızı boyalı koç derisi varsa getirdi. ²⁴ Gümüş ve tunç armağanlar sunan herkes onları

RAB'be adadı. Herhangi bir işte kullanılmak üzere kimde akasya ağacı varsa getirdi. ²⁵ Bütün becerikli kadınlar elleriyle eğirdikleri lacivert, mor, kırmızı ipliği, ince keteni getirdiler. ²⁶ İstekli, becerikli kadınlar da keçi kılı eğirdiler. ²⁷ Önderler efod ve göğüslük için oniks, kakma taşlar, ²⁸ kandil, mesh yağı ve güzel kokulu buhur için baharat ve zeytinyağı getirdiler. ²⁹ Kadın erkek bütün istekli İsraililer RAB'bin Musa aracılığıyla yapmalarını buyurduğu işler için RAB'be gönülden verilen sunu sundular.

Besalel ve Oholiav Ustalar

(Çık.31:2-6)

³⁰ Musa İsraililer'e, <<Bakın!>> dedi, <<RAB Yahuda oymağından özellikle Hur oğlu Uri oğlu Besalel'i seçti. ³¹ Beceri, anlayış, bilgi ve her türlü ustalık vermek için onu kendi Ruhu'yla doldurdu. ³² Öyle ki, altın, gümüş, tunç* işleyerek ustaca yapıtlar üretsin; ³³ taş kesme ve kakmada, ağaç oymacılığında, her türlü sanat dalında çalışsın. ³⁴ RAB ona ve Dan oymağından Ahisamak oğlu Oholiav'a öğretme yeteneği de verdi. ³⁵ Onlara üstün beceri verdi. Öyle ki, ustalık isteyen her türlü işte, oymacılıkta, lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten yapmada, dokuma ve nakış işlerinde, her sanat dalında yaratıcı olsunlar.

36Bölüm

¹ <<Besalel, Oholiav ve kutsal yerin yapımında gereken işleri nasıl yapacaklarına ilişkin RAB'bin kendilerine bilgelik ve anlayış verdiği bütün becerikli kişiler her işi tam RAB'bin buyurduğu gibi yapacaklar.>>

² Musa Besalel'i, Oholiav'ı, RAB'bin kendilerine bilgelik verdiği becerikli adamları ve çalışmaya istekli herkesi iş başına çağırdı. ³ Gelenler kutsal yerin yapımında gereken işleri yapmak üzere İsraililer'in getirmiş olduğu bütün armağanları Musa'dan aldılar. İsraililer gönülden verdikleri sunuları her sabah Musa'ya getirmeye devam ettiler. ⁴ Öyle ki, kutsal yerdeki işleri yapmakta olan ustalar işlerini bırakıp bir bir Musa'nın yanına gelerek, ⁵ <<Halk RAB'bin yapılmasını buyurduğu iş için gereğinden fazla getiriyor>> dediler.

⁶ Bunun üzerine Musa buyruk verdi: <<Ne erkek, ne kadın hiç kimse kutsal yere armağan olarak artık bir şey vermesin.>> Buyruk ordugahta ilan edildi. Böylece halkın daha çok armağan getirmesine engel olundu. ⁷ Çünkü o ana kadar getirilenler işi bitirmek için yeter de artardı bile.

Konutun Yapımı

(Çık.26:1-37)

⁸ Çalışanlar arasındaki becerikli adamlar konutu on perdeden yaptılar. Besalel onları lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yaptı, üzerini Keruvlar'la* ustaca süsledi. ⁹ Her perdenin boyu yirmi sekiz*fe*, eni dört arşındı*ff*. Bütün perdeler aynı ölçüdeydi. ¹⁰ Perdeleri beşer beşer birbirine ekleyerek iki takım perde yaptı. ¹¹ Birinci takımın kenarına lacivert ilmekler açtı. Öbür takımın kenarına da aynı şeyi yaptı. ¹² Birinci takımın ilk perdesiyle ikinci takımın son perdesine ellişer ilmek açtı; ilmekler birbirine karşıydı. ¹³ Elli altın kopça yaptı, perdeleri kopçalayarak çadırı birleştirdi. Böylece konut tek parça haline geldi. ^{ee}36:9 <<Yirmi sekiz arşın>>: Yaklaşık 12.6 m. ^{ff}36:9,15 <<Dört arşın>>: Yaklaşık 1.8 m.

¹⁴ Konutun üstünü kaplayacak çadır için keçi kılından on bir perde yaptı. ¹⁵ Her perdenin boyu otuz*fg*, eni dört arşındı. On bir perde de aynı ölçüdeydi. ¹⁶ Beş perdeyi birbirine, altı perdeyi birbirine birleştirdi. ¹⁷ Her iki perde takımının kenarlarına ellişer ilmek açtı. ¹⁸ Çadırı birleştirip tek parça haline getirmek için elli tunç* kopça yaptı. ¹⁹ Çadır için kırmızı boyalı koç derisinden bir örtü, onun üstüne de deriden*fh* başka bir örtü yaptı. ^{gg}36:15 <<Otuz arşın>>: Yaklaşık 13.5 m. ^{hh}36:19 <<Deri>>: Yunus balığı derisi olabilir.

²⁰ Konut için akasya ağacından dikine çerçeveler yaptı. ²¹ Her çerçevenin boyu on*fi*, eni bir buçuk*fi* arşındı. ²² Çerçevelerin birbirine uyan iki paralel çıkıntısı vardı. Konutun bütün çerçevelerini aynı biçimde yaptı. ²³ Konutun güneyi için yirmi çerçeve yaptı. ²⁴ Her çerçevenin altında iki çıkıntı için birer taban olmak üzere, yirmi çerçevenin altında kırk gümüş taban yaptı. ²⁵⁻²⁶ Konutun öbür yanı, yani kuzeyi için de yirmi çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere kırk gümüş taban yaptı. ²⁷ Konutun batıya bakacak arka tarafı için altı çerçeve yaptı. ²⁸ Arkada konutun köşeleri için iki çerçeve yaptı. ²⁹ Bu köşe çerçevelerinin alt tarafı ayrı kaldı, üst tarafı ise birinci halkayla birleştirildi. İki köşeyi oluşturan iki çerçeveyi aynı biçimde yaptı. ³⁰ Böylece sekiz çerçeve ve her çerçevenin altında iki taban olmak üzere on altı gümüş taban yaptı. ^{1-36:21} <<On arşın>>: Yaklaşık 4.5 m. ^{1-36:21} <<Bir buçuk arşın>>: Yaklaşık 70 cm.

³¹⁻³² Konutun bir yanındaki çerçeveler için beş, öbür yanındaki çerçeveler için beş, batıya bakan arka tarafındaki çerçeveler için de beş olmak üzere akasya ağacından kirişler yaptı. ³³ Çerçevelerin ortasındaki kirişi konutun bir ucundan öbür ucuna geçirdi. ³⁴ Çerçevelerle kirişleri altınla kapladı, kirişlerin geçeceği halkaları da altından yaptı.

³⁵ Lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden bir perde yaptı, üzerini Keruvlar'la ustaca süsledi. ³⁶ Perde için akasya ağacından dört direk yaparak altınla kapladı. Çengelleri de altındı. Direkler için dört gümüş taban döktü. ³⁷ Çadırın giriş bölümüne lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden nakışlı bir perde yaptı. ³⁸ Perdeyi asmak için çengelli beş direk yaparak başlıklarını, çemberlerini altınla kapladı. Direklere beş tunç taban yaptı.

Antlaşma Sandığı'nın Yapımı

(Çık.25:10-22)

37Bölüm

¹ Besalel Antlaşma Sandığı'nı* akasya ağacından yaptı. Boyu iki buçuk*fi*, eni ve yüksekliği birer buçuk arşındı*fk*. ² İçini de dışını da saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. ³ İki bir yanda, ikisi öbür yanda olmak üzere sandığın dört köşesindeki ayaklara takmak için birer altın halka döktü. ⁴ Akasya ağacından sıırıklar yapıp altınla kapladı. ⁵ Sandığın taşınması için sıırıkları yanlardaki halkalara geçirdi. ⁶ Bağışlanma Kapağı'nı saf altından yaptı. Boyu iki buçuk*fi*, eni bir buçuk arşındı*fk*. ⁷ Kapağın iki kenarına dövme altından birer Keruv* yaptı. ⁸ Keruvlar'dan birini bir kenara, öbürünü öteki kenara koyarak kapağı tek parça halinde yaptı. ⁹ Keruvlar yukarı doğru açık kanatlarıyla kapağı örtüyor, yüzleri birbirine dönük kapağa bakıyorlardı. ^{1-37:1,6} <<İki buçuk arşın>>: Yaklaşık 1.1 m. ^{1-37:1,6} <<Bir buçuk arşın>>: Yaklaşık 70 cm.

Üzerinde Ekmek Sunulan Masa'nın Yapımı

(Çık.25:23-30)

¹⁰ Besalel akasya ağacından bir masa yaptı. Boyu iki*fi*, eni bir*fm*, yüksekliği bir buçuk arşındı*fn*. ¹¹ Masayı saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. ¹² Pervazın çevresine dört parmak eninde bir kenarlık yaparak altın pervazla çevirdi. ¹³ Masa için dört altın halka dökerek dört ayak üzerindeki dört köşeye yerleştirdi. ¹⁴ Masanın taşınması için sıırıkların içinden geçeceği halkalar kenarlığa yakındı. ¹⁵ Sıırıkları akasya ağacından yaptı, altınla kapladı. ¹⁶ Masa için saf altından tabaklar, sahanlar, dökmelik sunu testileri, tasları yaptı. ^{1-37:10} <<İki arşın>>: Yaklaşık 90 cm. ^{1-37:10} <<Bir arşın>>: Yaklaşık 45 cm. ^{1-37:10} <<Bir buçuk arşın>>: Yaklaşık 70 cm.

Kandilliğin Yapımı

(Çık.25:31-40)

¹⁷ Saf altından bir kandillik yaptı. Ayağı, gövdesi dövme altındı. Çanak, tomurcuk ve çiçek motifleri kendindendi. ¹⁸ Üç kolu bir yanda, üç kolu öteki yanda olmak üzere altı kolluydu. ¹⁹ Her kolda badem çiçeğini andıran üç çanak, tomurcuk ve çiçek motifi vardı. Altı kol da aynıydı. ²⁰ Kandilliğin gövdesinde badem çiçeğini andıran dört çanak, tomurcuk ve çiçek motifi bulunuyordu. ²¹ Kandillikten yükselen ilk iki kolun, ikinci iki kolun, üçüncü iki kolun altında kendinden birer tomurcuk vardı. Toplam altı koldu. ²² Tomurcukları, kolları tek parça olan kandillik saf dövme altındı. ²³ Kandillik için saf altından yedi kandil, fitil maşaları, tablalar yaptı. ²⁴ Bütün takımları dahil kandillige bir talant*fo* saf altın harcadı. ^o37:24 <<Bir talant>>: Yaklaşık 34.5 kg.

Buhur Sunağının Yapımı

(Çık.30:1-5)

²⁵ Akasya ağacından bir buhur sunağı yaptı. Kare biçiminde, boyu ve eni birer arşın*fö*, yüksekliği iki arşındı*fp*. Boynuzları kendindendi. ²⁶ Üstünü, yanlarını, boynuzlarını saf altınla kapladı. Çevresine altın pervaz yaptı. ²⁷ İki yandaki pervazın altına iki altın halka yaptı. Bunlar sunağın taşınması için sıırıkların geçmesine yarıyordu. ²⁸ Sırııkları akasya ağacından yaparak altınla kapladı. ^o37:25 <<Bir arşın>>: Yaklaşık 45 cm. ^p37:25 <<İki arşın>>: Yaklaşık 90 cm.

²⁹ İtriyatçı ustalığıyla kutsal mesh yağı ve güzel kokulu saf buhur yaptı.

Yakmalık Sunu Sunağının Yapımı

(Çık.27:1-8)

38Bölüm

¹ Besalel yakmalık sunu* sunağını akasya ağacından kare biçiminde yaptı. Eni ve boyu beşer arşın*fr*, yüksekliği üç arşındı*fs*. ² Dört üst köşesine kendinden boynuzlar yaparak hepsini tunçla* kapladı. ³ Sunağın bütün takımlarını -koyalari, küreklari, çanakları, büyük çatalları, ateş kaplarını- tunçtan yaptı. ⁴ Kenarın altında aşağı doğru sunağın yarısına kadar ağ biçiminde tunç bir ızgara yaptı. ⁵ Tunç ızgaranın dört köşesine taşıma sıırıklarını geçirmek için birer halka döktü. ⁶ Sırııkları akasya ağacından yaparak tunçla kapladı. ⁷ Sunağın taşınması için yan tarafındaki halkalara geçirdi. Sunağı tahtadan, içi boş yaptı. ^r38:1 <<Beş arşın>>: Yaklaşık 2.3 m. ^s38:1 <<Üç arşın>>: Yaklaşık 1.4 m.

Yıkanma Kazanının Yapımı

(Çık.30:18)

⁸ Buluşma Çadırı'nın giriş bölümünde hizmet eden kadınların aynalarından tunç* ayaklıklılı tunç bir kazan yaptı.

Konut Avlusunun Yapımı

(Çık.27:9-19)

⁹ Konuta bir avlu yaptı. Avlunun güney tarafı için yüz arşın*fs* boyunda özenle dokunmuş ince keten perdeler yaptı. ¹⁰ Perdeler için tabanları tunç*, çengelleri ve çengel çemberleri gümüş yirmi direk yaptı. ¹¹ Kuzey tarafı için yüz arşın boyunda perdeler, yirmi direk, direkler için yirmi tunç taban yapıldı. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüştü. ^s38:9,11 <<Yüz arşın>>: Yaklaşık 45 m.

¹² Avlunun batı tarafı için elli arşın*ft* boyunda perde, on direk, on taban yapıldı. Direklerin çengelleriyle çemberleri gümüştü. ¹³ Doğuya bakan tarafta avlunun eni elli arşındı*ft*. ¹⁴ Girişin bir tarafında on beş arşın*fu* boyunda perde, üç direk ve üç taban; ¹⁵ öbür tarafında da on beş arşın*fu* boyunda perde, üç direk ve üç taban vardı. ¹⁶ Avlunun çevresindeki bütün perdeler özenle dokunmuş ince ketendi.

¹⁷ Direklerin tabanları tunç, çengelleriyle çemberleri gümüştü. Başlıkları da gümüş kaplamaydı. Avlunun bütün direkleri gümüş çemberlerle donatılmıştı. ^t38:12,13 <<Elli

arşın>>: Yaklaşık 22.5 m. ^{uu}38:14,15 <<On beş arşın>>: Yaklaşık 6.8 m.

¹⁸ Avlunun girişindeki perde lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş nakışlı ince ketenden yapılmıştı. Boyu yirmi*fü*, yüksekliği avlunun perdeleri gibi beş arşındı*fv*. ¹⁹ Tunçtan dört direği ve dört tabanı vardı. Direklerin çengelleri, başlıklarının kaplaması ve çemberleri gümüştü. ²⁰ Konutun ve konutu çevreleyen avlunun bütün kazıkları tunçtandı. ^{üü}38:18 <<Yirmi arşın>>: Yaklaşık 9 m. ^{vv}38:18 <<Beş arşın>>: Yaklaşık 2.3 m.

Kullanılan Malzemeler

²¹ Antlaşma Levhaları'nın bulunduğu konut için kullanılan malzeme miktarının tümü Musa'nın buyruğu uyarınca, Kâhin Harun oğlu İtamar'ın yönetimindeki Levililer tarafından kaydedildi. ²² RAB'bin Musa'ya buyurduğu bütün işleri Yahuda oymağından Hur oğlu Uri oğlu Besalel yaptı. ²³ Dan oymağından oymacı, yaratıcı, lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten işlemede usta nakışçı Ahisamak oğlu Oholiav da ona yardım etti.

²⁴ Kutsal yerdeki bütün işler için kullanılan adanmış altın miktarı kutsal yerin şekeliyle 29 talant 730 şekeldi*fy*. ²⁵ Topluluğun sayımından elde edilen gümüş, kutsal yerin şekeliyle 100 talant 1 775 şekeldi*fz*. ²⁶ Sayımı yapılan yirmi ve daha yukarı yaştaki 603 550 kişiden adam başına bir beka, yani yarım kutsal yerin şekeli*fa* düşüyordu.

²⁷ Kutsal yer ve perde tabanlarının dökümü için 100 talant*fb* gümüş kullanıldı. Her tabana bir talant*fc* olmak üzere, 100 tabana 100 talant*fb* gümüş harcandı.

²⁸ Direklerin çengelleri, başlıkların kaplanması ve çemberleri için 1 775 şekel*fc* harcandı. ²⁹ Adanan tunç* 70 talant 2 400 şekeldi*fd*. ³⁰⁻³¹ Bununla Buluşma Çadırı'nın giriş bölümündeki tabanlar, sunakla ızgarası ve bütün takımları, avlu çevresindeki ve girişindeki tabanlar, bütün konut kazıklarıyla avlu çevresindeki kazıklar yapıldı. ^{yy}38:24 <<Kutsal yerin şekeliyle 29 talant 730 şekel>>: Yaklaşık 880 kg. ^{zz}38:25 <<Kutsal yerin şekeliyle 100 talant 1 775 şekel>>: Yaklaşık 3.2 ton. ^{aa}38:26 <<Bir beka, yani yarım kutsal yerin şekeli>>: Yaklaşık 5 gr. ^{bb}38:27 <<100 talant>>: Yaklaşık 3 ton. ^{cc}38:27 <<Bir talant>>: Yaklaşık 30 kg. ^{cd}38:28 <<1 775 şekel>>: Yaklaşık 17.8 kg. ^{dd}38:29 <<70 talant 2 400 şekel>>: Yaklaşık 2.1 ton.

Kâhin Giysilerinin Yapımı

(Çık.28:1-14)

39Bölüm

¹ Kutsal yerde hizmet için lacivert, mor, kırmızı iplikten özenle dokunmuş giysiler yaptılar. Ayrıca RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi Harun'a kutsal giysiler yapıldı.

Efodun Yapımı

(Çık.28:6-14)

² Efodu* altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden yaptılar. ³ Altını ince tabakalar halinde dövüp lacivert, mor, kırmızı iplik ve ince keten arasına ustaca işlemek için tel tel kestiler. ⁴ Efodun iki köşesine tutturulmuş omuzluklar yaparak birleştirdiler. ⁵ Efodun üzerindeki ustaca dokunmuş şerit efodun bir parçası gibi altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketendendi; tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibiydi.

⁶ Altın yuvalar içine kakılmış, üzerine İsrailoğulları'nın adları mühür gibi oyulmuş oniksi işleyip ⁷ İsraililer'in anılması için efodun omuzluklarına taktılar. Tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

Göğüslüğün Yapımı

(Çık.28:15-30)

⁸ Efod* gibi altın sırmayla lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden usta işi bir göğüslük* yaptılar. ⁹ Dört köşe, eni ve boyu birer karıştı*fe*, ikiye katlanmıştı. ¹⁰ Üzerine dört sıra taş yuvası taktılar. Birinci sırada yakut, topaz, zümrüt;

¹¹ ikinci sırada firuze, laciverttaşı, aytaşı; ¹² üçüncü sırada gökyakut, agat, ametist; ¹³ dördüncü sırada sarı yakut, oniks, yeşim vardı. Taşlar altın yuvalara kakılmıştı. ¹⁴ On iki taş vardı. Üzerlerine mühür oyar gibi İsrailoğulları'nın adları bir bir oyulmuştu. Bu taşlar İsrail'in on iki oymağını simgeliyordu. ^e39:9 <<Bir karış>>: Yaklaşık 22.5 cm.

¹⁵ Göğüslük için saf altından örme zincirler yaptılar. ¹⁶ İkişer tane altın yuva ve halka yaptılar. Göğüslüğün üst iki köşesine birer halka koydular. ¹⁷ İki örme altın zinciri göğüslüğün köşelerindeki halkalara taktılar. ¹⁸ Zincirlerin öteki iki ucunu iki yuvanın üzerinden geçirerek efodun ön tarafına, omuzlukların üzerine bağladılar. ¹⁹ İki altın halka yaparak göğüslüğün alt iki köşesine, efoda bitişik iç kenarına taktılar. ²⁰ İki altın halka daha yaparak efodun önündeki omuzluklara alttan, dikişe yakın, ustaca dokunmuş şeridin yukarisına taktılar. ²¹ Göğüslüğün halkalarıyla efodun halkalarını lacivert kordonla birbirine bağladılar. Öyle ki, göğüslük efodun ustaca dokunmuş şeridinin yukarisında kalsın ve efoddan ayrılmasın. Tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

Öbür Kâhin Giysilerinin Yapımı

(Çık.28:31-43)

²² Efodun* altına giyilen kaftanı ustaca dokunmuş salt lacivert iplikten yaptılar. ²³ Ortasında baş geçecek kadar bir boşluk bıraktılar. Yırılmaması için boşluğun kenarlarını yaka gibi dokuyarak çevirdiler. ²⁴ Kaftanın kenarını lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden nar motifleriyle bezediler. ²⁵⁻²⁶ Saf altından çingiraklar yaptılar ve hizmet için kullanılan kaftanın eteğinin ucundaki narların arasına, bir çingirak bir nar, bir çingirak bir nar olmak üzere çepeçevre koydular. Tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar.

²⁷⁻²⁹ Harun'la oğulları için ince ketenden ustaca dokunmuş mintanlar, sarıklar, süslü başlıklar, ince keten donlar, lacivert, mor, kırmızı iplikle, özenle dokunmuş ince ketenden nakışlı kuşak yaptılar; tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi.

³⁰ Kutsal tacın levhasını saf altından yaparak üzerine mühür oyar gibi <RAB'be adanmıştır> sözünü yazdılar. ³¹ Üstüne bağlanmak üzere sarığa lacivert bir kordon taktılar; tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi.

İşin Tamamlanması

(Çık.35:10-19)

³² Böylece konutun, yani Buluşma Çadırı'nın bütün işleri tamamlandı. İsraililer her şeyi tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar. ³³⁻⁴¹ Konutu, çadırı bütün takımlarını, kopçalarını, çerçevelerini, kirişlerini, direklerini, tabanlarını; kırmızı boyalı koç derisinden örtüyü, deri*ff* örtüyü, bölme perdesini; Levha Sandığı'yla sırtıklarını, Bağışlanma Kapağı'nı; masayla takımlarını, Tanrı'nın huzuruna konan ekmekleri*; saf altın kandilliği, üstüne dizilecek kandillerle takımlarını, kandil için zeytinyağını; altın sunağı, mesh yağını, güzel kokulu buhuru, çadırın giriş bölümünün perdesini; tunç* sunakla ızgarasını, sırtıklarını, bütün takımlarını, kazanı, kazan ayaklığını; avlunun perdelerini, direklerini, direk tabanlarını, avlu girişinin perdesini, iplerini, kazıklarını, konutta, yani Buluşma Çadırı'ndaki hizmet için gerekli bütün aletleri; kutsal yerdeki hizmet için dokunmuş giysileri, Kâhin Harun'un kutsal giysilerini, oğullarının kâhin giysilerini Musa'ya gösterdiler. ⁴² Her şeyi tıpkı RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi yaptılar. ⁴³ Musa baktı, bütün işlerin RAB'bin buyurduğu gibi yapılmış olduğunu görünce onları kutsadı. ^f39:33-41 <<Deri>>: Yunus balığı derisi olabilir.

Buluşma Çadırı'nın Düzenlenmesi ve Adanması

40Bölüm

¹ RAB Musa'ya şöyle dedi: ² <<Konutu, yani Buluşma Çadırı'nı birinci ayın* ilk günü kur. ³ Levha Sandığı'nı oraya getirip perdeyle gizle. ⁴ Masayı içeri getir, gereken her şeyi üzerine

---

diz. Kandilliği getirip kandillerini yak. ⁵ Altın buhur sunağını Levha Sandığı'nın önüne koy, konutun giriş bölümüne perdesini tak. ⁶ Yakmalık sunu* sunağını konutun -Buluşma Çadırı'nın- giriş bölümüne koy. ⁷ Kazanı çadıyla sunak arasına koyup içine su doldur. ⁸ Çadırın çevresini avluyla kapat, avlunun girişine perdesini as.

⁹ <<Sonra mesh yağıyla konutu ve içindeki bütün eşyaları meshederek* kutsal kıl. Böylece konutla takımları kutsal olacak. ¹⁰ Yakmalık sunu sunağıyla takımlarını meshet, sunağı kutsal kıl. Sunak çok kutsal olacak. ¹¹ Kazan ve kazan ayaklığını meshederek kutsal kıl.

¹² <<Harun'la oğullarını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne getirip yıka. ¹³ Harun'a kutsal giysileri giydir, bana kâhinlik etmesi için onu meshederek kutsal kıl. ¹⁴ Oğullarını getirip mintanları giydir. ¹⁵ Bana kâhinlik etmeleri için babaları gibi onları da meshet. Bu mesh onların kuşaklar boyu sürekli kâhin olmalarını sağlayacak.>>

¹⁶ Musa her şeyi RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yaptı. ¹⁷ Böylece ikinci yılın birinci ayının birinci günü konut kuruldu. ¹⁸ Musa konutu kurdu, tabanlarını koydu, çerçevelerini yerleştirdi, kirişlerini taktı, direklerini dikti. ¹⁹ Çadırı tıpkı RAB'bin kendisine buyurduğu gibi konutun üzerine gerdi, çadır örtüsünü üzerine örttü. ²⁰ Antlaşma Levhaları'nı sandığa koydu, sandık sırtıklarını taktı, Bağışlanma Kapağı'nı sandığın üzerine yerleştirdi. ²¹ RAB'bin kendisine buyurduğu gibi Levha Sandığı'nı konuta getirdi, bölme perdesini asarak sandığı gizledi.

²² Masayı Buluşma Çadırı'na, konutun kuzeyine, perdenin dışına koydu. ²³ RAB'bin huzurunda, RAB'bin kendisine buyurduğu gibi üzerine ekmekleri dizdi. ²⁴ Kandilliği Buluşma Çadırı'na, masanın karşısına, konutun güneyine koydu. ²⁵ RAB'bin kendisine buyurduğu gibi, RAB'bin huzurunda kandilleri yaktı. ²⁶ Altın sunağı Buluşma Çadırı'na, perdenin önüne koydu. ²⁷ RAB'bin kendisine buyurduğu gibi üzerinde güzel kokulu buhur yaktı. ²⁸ Konutun giriş bölümünün perdesini taktı. ²⁹ RAB'bin kendisine buyurduğu gibi yakmalık sunu sunağını Buluşma Çadırı'nın giriş bölümüne koydu, üzerinde yakmalık sunu ve tahıl sunusu* sundu. ³⁰ Kazanı Buluşma Çadırı ile sunak arasına koydu, yıkanmak için içine su doldurdu. ³¹ Musa, Harun ve Harun'un oğulları ellerini, ayaklarını orada yıkadılar. ³² Ne zaman Buluşma Çadırı'na girip sunağa yaklaşırsalar RAB'bin Musa'ya buyurduğu gibi orada yıkandılar. ³³ Musa konutla sunağı avluyla çevirdi. Avlunun girişine perdeyi asarak işi tamamladı.

Buluşma Çadırı Üstündeki Bulut

(Say.9:15-23)

³⁴ O zaman bulut Buluşma Çadırı'nı kapladı ve RAB'bin görkemi konutu doldurdu. ³⁵ Musa Buluşma Çadırı'na giremedi; çünkü bulut her yeri kaplamış, RAB'bin görkemi konutu doldurmuştu. ³⁶ İsraililer ancak bulut konutun üzerinden kalkınca göçerlerdi. ³⁷ Bulut durdukça yerlerinden ayrılmaz, kalkacağı günü beklerlerdi. ³⁸ Böylece bütün yolculuklarında konutun üzerinde gündüzün RAB'bin bulutu, gece de ateş İsraililer'e yol gösterdi.